UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
MAR 9 1920

Published and distributed under Permit (No. 739) autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2361

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"
Published Every Thursday
By the Lithuanian National League of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.00
To Foreign Countries $2.75
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 10 South Boston, Mass., Kovo (March) 4 d. 1920 m. Metai VII.

Sukilimas Lietuvos Armijoje?

Vasario 27, Boston Transcript gavo specialį kablegramą iš Londono, buk Lietuvos armijoje Kaune įvyko maištas ir buk tapo sužeistas Amerikos leitenantas Harris.

Vasario 29, iš Varšavos atėjo sekanti kablegrama:

Amerikonas, vardu Harris, tapo užmuštas Kaune laike sukilimo Lietuvos kariuomenės. Harris pastojo į Lietuvos armiją kaipo instruktorius keli mėn. tam atgal. Revoliucija Kaune plečiasi. Paskelbta karės stovis. Civiliai gyventojai po 8 v. v. negal išeiti į gatvę be specialio leidimo.

Boston Traveler vasario 29, gavo tokį pranešimą iš Londono:

Bevielinis telegramas iš Varšavos pranešė, kad revoliucija Lietuvos kariuomenėje prasidėjo vasario 22, kuomet agitatoriai kalbėjo prieš valdžią del neužmokėjimo kareiviams algų paskirtame laike. Kareiviai atsisakė eit prieš bolševikus Šiaulių frontan ir atsuko kulkasvaidžius į valstybinius rumus Kaune.

Telegramas iš Varšavos per Londoną vas. 26, praneša kad sukilimas Kaune tapo apmalšintas.

Vas. 29, ponia S.J. Harris, Harrisburg, Pa., gavo telegramą nuo komandieriaus Gade iš Rygos, kad jos sunus, pirmas leitenantas Harris tapo nušautas Kaune, laike gelbėjimo lojalei kariuomenei malšinti sukilelius.

Leitenantas Harris yra sunus Cumberland apskričio šerifo; mokinęsis Dickinson kolegijoje, Carlisle; tarnavo Amerikos armijoje G kompanijoje, aštuntame regimente; metus laiko išbuvo ant Meksikos rubežiaus, o paskui pastojo Lietuvos armijon.

Tulas laikas tam atgal lenkai plačiai paskelbė apie Kauno puolimą, bet mes tai žiniai netikėjome. Paskui ištiesų pasirodė lenkų melai.

Ir apie Lietuvos armijos sukilimą greičiausiai yra lenkų melai, kad diskredituot Lietuvą.

Bet jeigu leitenantas Harris ir tapo nušautas Kaune, tat galimas daiktas, kad jį nušavė lenkiški šnipai, idant paskui šmeižt Lietuvos kariuomenę.

Visas pasaulis žino, kad pirmas Kaune žuvusis Lietuvos armijos kareivis, Pranas Eimutis, žuvo nuo vokiečių kulkos, kuomet stengėsi apgint Amerikos karinę misiją, nuo tuomet dar šeimininkavusių Kaune vokiečių. Lietuvos kareivis Pranas Eimutis savo gyvybę paaukavo gindamas amerikonus, tukstančiai lietuvių yra paaukavę savo gyvybes kovojant Dėdės Samo armijos eilėse prieš vokišką militarizmą. Lietuvos gyventojai iškilmingomis ovacijomis sveikina amerikonus Lietuvoje kaipo demokratinės šalies gyventojus ir pavergtų tautų užtarėjus. Visiškai negalimas dalykas, kad Lietuvos kareiviai kiltų prieš amerikonus.

O jeigu leitenantas Harris ištiesų tapo nužudytas, tat jį mužudė ne kas kitas, kaip tik lenkiški arba kitų priešingų Lietuvos laisvei šalių agentai. Teisybę parodys ateitis.

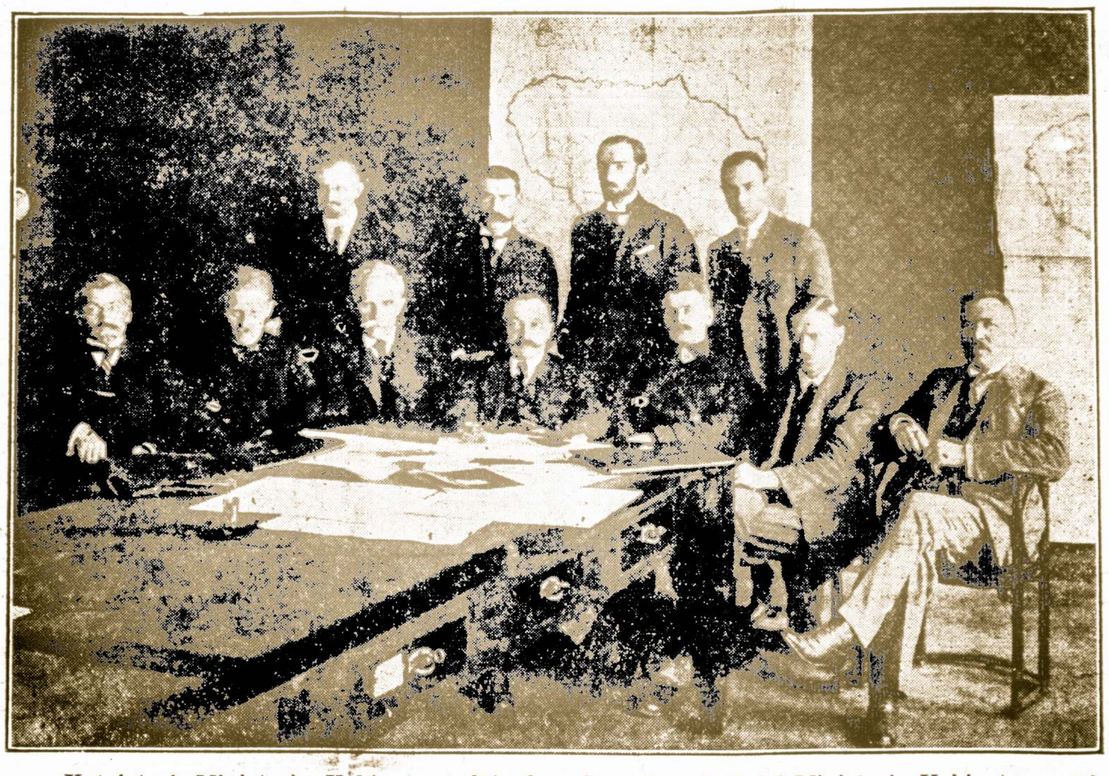

Ketvirtasis Ministerių Kabinetas salėje, kur daromi nuolatiniai Ministerių Kabineto posėdžiai.

Pirmoji eilėje iš kairės: Zubrickas, Valstybės kontrolėrius, J. Paknys, Darbo ir socialės Apsaugos Ministeris, P. Leoans, Vidaus Reikalų Ministeris, M. Sleževičius, Ministeris Pirmininkas ir Užsenių Reikalų Ministeris Valdytojus, M. Merkis, Krašto Apsaugos Ministeris, Step. Kairys, Maitinimo Ministeris, Jonas Vileišis, Finansų Ministeris.

Antroj eilėj stovi: Sl. Stulginskas, Žemės Ukio ir Valstybės Turtų Ministeris, Šernas, Ministeris be portfelio, Černeckis, Susisiekimo Ministeris ir Petkevičius, Ministerių Kabineto Reikalų Vedėjas.

Iš Amerikos.

AMERIKA PREKIAUJA SU RUSIJA.

Amerikos prekyba su Rusija plečiasi.

Boston Traveler savo editoriale kovo pirmą dieną rašo, kad Suv. Valstijų karės departamento pardavimas Rusijos sovietams 135,000 porų batų "su privilegija eksportuoti", duoda progą visoms Amerikos firmoms vest prekybą su bolševikiškais Maskvos diktatoriais.

Vienok šalies departamentas dar nėra paskelbęs, kad jau galima gabent prekes Rusijon iš Amerikos. Jeigu karės departamentas siųs bolševikams batus, tat, logiškai žiurint, negalima uždraust jokiai firmai siųst prekes Lenino - Trotzkio valdžiai.

GELŽKELIAI SUGRĄŽINTA PRIVATIŠKOMS KOMPANIJOMS.

Kovo 1 d. Suv. Valstijų gelžkeliai iš valdžios rankų vėl perėjo į privatiškų kompanijų rankas.

Prie S. V. gelžkelių dirba virš 2 milijonų žmonių. Iš Washingtono pranešama, kad gelžkelių darbininkai nenusimena del sugrąžinimo gelžkelių kompanijoms, nes darbininkai savo statytus reikalavimus valdžiai statys ir privatėms kompanijoms. Kompanijos ketina greitu laiku sureguliuoti suirusią traukinių važinėjimo sistemą.

MEKSIKOS PRIŽADAI.

Vas. 27, Meksikos parubežyje tapo nužudytas Amerikos pilietis A. J. Frazer, jo brolis sužeistas ir išvogta krautuvė.

Washingtone įvyko pasitarimas šiame reikale tarpe Amerikos ir Meksikos valdžios atstovų. Meksikos valdžia priketino nubaust kaltininkus. Meksikos banditas Cacheton tapo pakartas.

Meksikos valdžia priketino baust visus banditus, užpuldinėjančius ant amerikonų.

Užsieniuose.

STREIKAS FRANCIJOJE. NEPAPRASTAS

Francijos mieste St. Ouen, kaip praneša International News Service, socialistai aplipino visas sienas atsišaukimais į moteris, kad jos sustreikuotų ir nė viena negimdytų nė vieno kudikio iki tol, kol Francijos valdžia nepapigins pragyvenimo produktų ir kol neprisieks prieš visuomenę, kad daugiau su nieku nekariaus.

Bet kadangi to streiko pasekmės ne vien nuo moterų, bet ir nuo vyrų priklauso, tat atlaikius miesto tarybos susirinkimą majoras paskelbė, kad streikas negalima tęsti....

Valiutos Anarchija Lenkuose.

Kauno dienrašt. "Lietuvoje" sausio 27, yra straipsnis apie valiutos anarchiją.

Valiutos santykių sumišimas esanti skaudžiasia Lenkų Žečpospolitos nelaimė, sako "Nasz Kraj" 5 Nr. Ir apie tą dalyką nuolat reikia galvoti, nes padėtis vis blogėja ir darosi katastrofinga.

Finansų ministerio pateikimas ne tik dalykų nepataisė, bet dar labiau juos supainiojo. Įsidėmėjus į Bilinskio politiką, galima joje rasti kai kurią, tiesą pasakius, iki galo neprivesta kosekvencją, nes jai trukdė į finansų reikalus kištis visokių nepašauktų veiksnių. Atėjo naujas ministeris be naujos idėjos ir pasidarė tiesiog baisus reginys. Užsienio biržoje, vokiečių, austrų, dargi neitralėj, lenkų valstybės monetos vienetas depresionuojamas — ir tas darosi ir vyriausioj Lenkų sostinės biržoj — be jokio lenkų valdžios pasipriešinimo. Iš dalies net ta valdžia toleruoja, nes Lenkų Skolinamoji Kasa yra vienas ir svarbiausių svetimos valiutos pirkėjų tomis aukštomis kainomis, kurios lenkų valiutą visai sumuša. Tame yra kaž kas baisinga atsižvelgiant į nuoskaudą, daromą valstybei ir visiems produktingiems darbininkams, ir į visišką anarkijos suvaldymo nesugebėjimą.

Vienintėlis finansų ministerijos planingas paliepimas, ministerio pakaitai ir finansų tarybos svarstymams įvykus, yra kronų kurso ir apyvartos nustatytos priemonės. Bet štai šitas paliepimas sukėlė Galicijoje tikrą revoliuciją. Lenkų markė iki šiol neturi savo kurso užsienio biržose, ir ją nužemina tik savo birža. Ir kai atsiminsime, kad lenkų markių emisija sudaro beveik 5 miliardus, o vokiečių markės, su kuria lenkų yra sulyginta, daugiau, kai dešimts kart kiek, tokio sulyginimo netikrumas yra visai karakterizuotas. Iš to irgi galima spręsti, jog Finansų Ministerija, laimės nuskaustus Galicijos piliečių privileguoti norėdama, skiria jiems kursą 70 fen už kroną ir tuo budu daro daugiau kai bendras valstybės reikalas tą leidžia.

Tai yra tik pavyzdžiai valiutos kurso, kurs visiškai ukio reikalus ardo. Čia atsiliepia pirmoji nuodėmė — nežinojimo nuodėmė pirmųjų lenkų finansų ministerių, kurie nesugebėjo laiku negerą pataisyti, nepadėjo antspaudų nei ant markių, nei kronų, priverstinos vidaus paskolos nepadarė, leisdavo daryti nuolatinius ekonomijos nepateisinamus pirkimus užsieny, negalėjo lenkų prekybos balanso pakelti, nemokėjo uždėt kontrolės vidaus apyvartai ir spekuliacijai, žodžiu sakant padarė visokių nusileidimų anarkijai ir sąmojingai spekuliacijai atidengusių kelią.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS.

BELGIJA SPARČIAI ATSISTATYDINA.

Christian Science Monitor korespondentas praneša, kad Belgijos gyventojai baigia atstatyti karės išgriautas ir išdegintas triobas. Sparčiam Belgijos atsistatydinimui daugiausia pagelbėjo talkininkai ir savo aukomis ir paskolomis. Beto talkininkai prisakė vokiečiams duot Belgijos valdžiai 100,000,000 lyrų už padarytas Belgijai skriaudas laike karės.

RUMUNIJOS POLITIKA.

Suvienytos Ruminijos premjeras, Alexander Vaida Voevod, kreipėsi prie visų talkininkų valdžių idant užmegsti gerus prekybinius ir politinius sąryšius su talkininkais. Anglija jau pradėjo prekybines operacijas su Rumunija.

CHINIJA MAŽINA ARMIJĄ.

Chinijos valdžia mananti, kad pasaulis jau eina prie taikos. Chinija savo armiją nutarė sumažinti dvidešimčia nuošimčių.

ANGLIJOS DARBININKAI ORGANIZUOJASI.

Anglijos darbininkai pradėjo organizuoties į profesionalines sąjungas ir unijas daugiaus negu kuomet nors pirmiaus. Inžinieriai, šaltkalviai, siuvėjai, virėjai, angliakasiai, dailydės, žemdirbiai, audėjai — visi organizuojasi ir kovoja už savo buvio pagerinimą.

NAUJOS ZELANDIJOS DARBININKŲ LAIMĖJIMAS.

Politinis Naujos Zelandijos darbininkų susipratimas žymiai pakilo. Paskutiniuose valdžios rinkimuose iš 80 vietų darbininkų atstovai užėmė 48.

LENKAI NORI AUKSO.

Lenkijos valdžia reikalauja iš Bolševkų valdžios 31,500,000,000 markių auksu už rusų padarytus nuostolius Lenkijai.

TURKAI ŽUDO ARMĖNUS.

Pranešama, kad Marash apskrityje turkai paskutiniu laiku vėl iššudė apie 20,000 armėnų.

LAIVAS UŽĖJO ANT UOLOS.

Kovo 1 d. Leyland linijos laivas Bohemian, išplaukutis iš Bostono į Liverpool ties Halifaxu užėjo ant uolos ir sustojo. Keliauninkai tapo išgelbėti.

A.L.T.S. Reikalai.

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

P. J. ŽIURIS, Pirmininkas,
320 Fifth Ave., R. 805,
New York, N. Y.

JONAS SEKYS, Vice-Pirmin.
101 Oak St., Lawrence, Mass.

M. J. DAMIJONAITIS, Sekret.,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

K. JURGELIUNAS, Iždininkas,
377 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

F. J. ŽURIS, Iždo-globėjas,
15 James St., Boston, Mass.

J. TUINILA, Iždo-glob.,
822 Washington St.,
Boston. Mass.

PRISIŲSTOS AUKOS SANDAROS SKOLŲ SUMAŽINIMUI IR SPAUSTUVĖS PERKRAUSYMO LĖŠOMS.

Prisiuntė senkanti ALTS. nariai ir šiaip geri lietuviai:

5-tos kuopos narys Vincas Velžis, sugrąžino "Ateities" šėrą vertės $10.00.

7-tos kuopos narys J. M. Pečiulis — $1.00;

11-ta kuopa, Waterbury,Conn. iš savo iždo $25.00, nariai — $37.00. Viso $62.00;

13-ta kuopa, Westfield, Mass. iš savo iždo $3.00, nariai sudėjo — $7.00, viso $10.00;

18-tos kuopos narys Dr. J. L. Pašakarnis — $5.00;

19-tos kuopos nariai: M. Dvoreckas — $2.00, M. Sadauskas— $1.00, F. Faltinaitis — $2.00, P. Glemžytė — $2.00, A. Zdanis — $1.00;

24-ta kuopa, Montello, Mass., iš savo iždo $10.00, Pranas Ausevičius — $10.00, Jonas Balionis — $5.00, Vincas Beniušis — $5.00, Aleks. Čižauskas — $5.00, Vincas Jokubavičius — $10.00, Adomas Jazukevičius — $2.00, B. Juodris — $5.00, Just. Mickevičia — $25.00, Jurgis Samsonas — $5.00, Adomas Skarinka — $2.00, Jeron. Staupas — $1.00, — Petras Tamulevičius — $10.00, P. K. Vaičiunas — $10.00, A. Vaitkus — $2.00, Vinc. Zinkevičius — $5.00, Ignas Kuodis — $5.00, Klem. Kvaraciejus — $10.00;

55-ta kuopa,Wilkes Barre, Pa., iš savo iždo $10.00, Juozas Mickevičius — $1.00, Jurgis Vaišnis — $1.00, M. J. Baubonis — $1.00, Jonas Budrevičius — $1.00, Mik. Misiunas — $1.00, po 50c. — J. G. Alenskas, Jurgis Gilis ir Juozas Ivanauskas.

New Yorkiečiai per P. J. Žiurį — $25.00;

St. Bulota iš Silver Creek, Pa. — $15.00.

M. J. Damijonaitis,
ALTS. Administr.

Iš A.L.T.S. Kuopų.

WATERBURY, CONN.
Pavyzdis Visiems Sandariečiams.

Vasario 15 d. vietinė ALT. Sandaros 11 kp. laikė savo mėnesinį susirinkimą, kur prie kuopos prisirašė sekanti nariai: K. Steponaitis, S. Osteika, J. Tverijonas, A. Navickas. Susirinkime buvo nepaprastas gyvumas, kadangi kas mėnuo prie kuopos prisirašo po kelis narius iš tarpo veikliausių ir prakilniausių Waterburio jaunuolių.

Kuopa turėdama tokį skaitlingą burelį veiklaus jaunimo pasiryžo, kad užbaigiant šį sezoną surengti visą eilę visokių parengimų. Taipgi likos nutarta kaip galima greičiau paimti mokytis perstatymui kokį nors sceniską veikalą. Suradimui tinkamo veikalo ir jo prirengimui likos išrinkta komisija iš veiklių ir gerai suprantančių sceniškų veikalų perstatymą sandariečių. Komisijon įėjo: p. V. Ručinskas, P. Tiškinas, A. Aleksaitis. Kadangi komisija yra energinga, tai drąsiai galima sakyti, jog viskas pasekmingai bus įvykdyta. Buvo skaitytas laiškas nuo ALT. Sandaros administratoriaus morgičių reikale. Po trumpo apkalbėjimo likos nutarta iš kuopos iždo paskyrti $25.00. Taipgi buvo atsikreipta į narius kad ir nariai sulyg savo išgalės prisidėtų su aukomis. Ant vietos likos suaukauta senkančiai: K. J. Paulauskas $5.00, P. Tiškinas $5.00, A. P. Osteika $5.00, J. K. Urbanavičius $6.00, J. Laureckas $5.00, A. M. Aidukonis $2.00, V. F. Ručinskas, $2.00, J. Bernotas $2, K. Blažaitis $2.00, J. Lukoševičius $1.00, M. S. Alyta $1.00, J. Ivanauskas $1.00. Viso susidaro $62.00.

Šisai atsikreipimas į narius buvo tam, kad nariai prisidėtų su auka arba kad kuopai paskolintų, idant tokiu budu kp. galėtų paaukauti morgičių išpirkimui nemažiau kaip $50.00. Bet pasirodė, jog 11-tos kuopos nariai yra tikri sandariečiai ne iš vardo, bet iš įdėjos. Vieton paskolos sudėjo tokią gausią auką. Ir su šiuomi nutarė, kad atsišaukti į kitas kuopas, idant visos paimtų tą pavyzdį ir kad kaip galima greičiaus išmokėti morgičius.

Tikimės, jog ir kitų kolonijų sandariečiai išgirs tą musų balsą ir netik kad neatsiliks nuo musų, bet gal nekurie mus ir "subytis".

Taigi sandariečiai, stokime visi petys į petį ir užbaigdami išmokėti morgičius pastatykime savo Partiją ant tvirtų pamatų, nes mes matome, jog dabartiniais laikais Amerikos Lietuviai suprato Sandaros Partijos svarbą ir musų eilėsna stoja ne desėtkais, bet šimtais prakilnių lietuvių. Taigi sandariečiai ir sandarietės, sukruskime, nes mus laukia šviesi ateitis.

K. J. Paulauskas,
ALTS. 11 kp. rašt.

WESTFIELD, MASS.
Sandariečiai Darbuojasi.

Musų kolonijoje dar neseniai susitvėrė ALTS. 13 kp., vienok puikiai darbuojasi Lietuvos laisvės reikaluose ir skleidžia apšvietą bei demokratybės idėjas. Mųs kuopoje darbuojasi Juozas Žėkonis, Jonas Morkus, Justinas Žala, J. Minkus, P. Minkus, M. Sincar, B. Danila, V. Kičas, S. Minkus, F. Kašeliunas, St. Petkus, T. Dalnickas, J. Brazaitis, M. Žvalionis, J. Jagelevičius ir kiti geri tėvynainiai, kurie sudaro visą musų miesto inteligentiją ir vadovauja draugijose. ALTS. Partiją mes ketiname remti kiek tik galėdami. Su šiuomi laiku ALTS. 13 kp. prisiunčia $10.00 prakilnių Sandaros darbų parėmimui.

ALTS. 13 kp. Fin. Rašt.

MONTELLO, MASS.
Sandariečių Domai.

Gerbiami ALT. Sandaros 24 kp. nariai! Malonėkite įsitėmyti, kad mes esame nutarę laikyti du susirinkimu kas mėno: Pirmame nedėldienyje, 2 v. p. p., Lietuvių Mokslo Drg. bute ir paskutinėje pėtnyčioje kiekvieno mėnesio 7 v. v. Lietuvių Tautiškame Name.

Sekantis susirinkimas įvyks nedėlioje, kovo 7. Visi nariai ateikite. Norintieji prisirašyti prie ALTS. taipgi širdingai kviečiami, nes kiekvieno doro lietuvio pareiga yra priklausyti prie ALT. Sandaros.

Kuopos Korespondentas.

CLEVELAND, OHIO.
ALTS. 18 kp. Pranešimas.

ALT. Sandaros 18 kp. susirinkimas bus 14 d. kovo, 2 valandą po pietų, Goodrich House, East 31th Street. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir naujų narių atsivesti. Ypač nepamirškite atsilankyti tie, kurie dar nemokėjote savo mokesčių į kuopą. Taipgi nepamirškite ir aukų atnešti organo "Sandaros" reikalams.

Norintieji prisirašyti prie ALTS. kreipkitės prie raštininko:

R. Kruopis,
8021 Simon Ave.

DEL SUSITARIMO SU LENKAIS.

Del dabartinių santikių su Lenkais iš tikrų šaltinių patiriame: Lenkų pasitraukimas iš Aluntos, Malėtų ir Širvintų, t. y. iš tų vietų, kurios yra šiapus santarvininkų nustatytos demarkacinės linės sudarė lietuviams įspudžio, kad lenkai yra pasiryžę pasitraukti už tos linės ir ją respektuoti. Tačiau atpalaiduotosios vietos buvo lietuvių kariuomenės paimtos tik susitarus su santarvininkų misijomis Kaune, kurios apie tai pranešė lenkams į Vilnių. Nežiurint į tai lenkai, grįždami į pirmiau paliktas vietas, puolė lietuvių kariuomenę ties Alunta ir paėmė pozicijas vėl šiapus demarkacinio ruožo. Toks lenkų pasielgimas negalėjo turėt geros įtakos lietuvių lenkų santykiams. Tuo tarpu tebegrasą Europai bolševikų pavojus verčia santarvininkų valstybės susidomėti santykiais tų valstybių, kurios sudarė Europai tvorą nuo bolševikinių Rusų, tad ir Lietuvos Lenkų santykiais.

Štai del ko santarvininkų valstybių atstovai Kaune sausio 20 dieną kreipėsi į Lietuvos Vyriausybę, atsiklausdami del galimumo ir sąlygų Lietuvos Lenkų karo sąjungos prieš bolševikus. Į tai Lietuvos Vyriausybė pareiškė, jog toksai sąjungai sudaryt reikalinga pirmiausiai sušvelnint, o paskui ir suderint lietuvių lenkų santykiai. Tiems santykiams sušvelnint geriausios įtakos turėtų lenkų atsitraukimas ligi pirmosios demarkacinės linės. Militarinė sąjunga prieš bolševikų antpludį buvo 1919 m. pradžioje Lietuvos Vyriausybės Lenkams pasiulyta. Ji negalėjo įvykt ligi šiol del to, kad Lenkai nenori atsižadėti savo aneksinių siekinių Lietuvoje. Tad bendram Lietuvos ir Lenkų karo pajėgų darbui yra pirmų pirmiausia reikalinga, kad Lenkai tų savo grobiamųjų siekimų atsižadėtų ir imtusi lojalinės politikos santykiams su Lietuva. Toji politika turėtų reikštis šiais žingsniais:

1) Lenkai turėtų pripažinti Lietuvos nepriklausomybę su Vilniaus sostine, nes militarinės sutartys juk ir tegalimos tarp dviejų **nepriklausomų** Valstybių.

2) Turėtų buti padaryta sutartis tarp Lietuvos ir Lenkų, kurią abi valsybės pasižadėtų **nevartoti ginklų pajėgos,** nustatant sienas tarp tudviejų valstybių.

3) Bet kokios sutartys tarp Lietuvos ir Lenkų turi but įteiktos Tautų Sąjungai,kuri saugotų tų sutarčių vykinimą.

4) Dar prieš pasirašant militarinę sutartį, Lenkai privalo atitraukti savo kariuomenę anapus pirmosios demarkacinės linės. Pasirašius sutartį, Lenkai privalo grąžinti Lietuvos Vyriausybei **Vlinių** ir žemę į žiemius ligi Dauguvos ir į pietus ligi Lydos. Tad lenkų okupacijos ruožas teeitų geležinkeliu Lyda, Vileika, Polockas.

5) Turėtų buti padaryta tarp abiejų Vyriausybių sutartis del valdymo tų Lietuvos kraštų, kurie dar liktų Lenkų rankose.

(Kauno "Lietuva" No. 20).

Montello, Mass Sandariečių Atsiliepimas.

(Waterburiečiai Pralenkti).

Vasario 23 d. Montello, Mass. ALT. Sandaros 24 kp. inicialyva tapo surengtas vietos sandariečių pasitarimas apie Lietuvos laisvės ir musų Partijos reikalus Pasitarime dalyvavo ALTS. Centro sekretorius p. M. J. Damijonaitis, ALTS. 7 kp. pirmininkas studentas A. Denbinas iš Boston, Mass. ir žymiausi Montello tautininkai.

Apkalbant vietos dalykus pasirodė, kad vadinami bolševikai čia neišpasakytai šmeižia Lietuvių Mokslo Draugiją, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 24 kuopą ir boikotuoja lietuvius pramoninkus, nors pastarieji teisingiausiai biznį varo ir apsaugoja lietuvius nuo žydiško ir kitokio išnaudojimo. Net buvę bolševikų pritarėjai dabar piktinasi bolševikais ir eina su sandariečiais. Katalikai, kurie pirmiaus dirbdavo su klerikalais, dabar eina visame išvien su sandariečiais.

Branginanti Lietuvos laisvę lietuviai visose kolonijose turėtų eit su sandariečiais, kaipo vienintėliais tikriausiais kovotojais už Lietuvos liaudies gerovę.

Susipratę Montellos lietuviai, paprasti darbininkai ir biznieriai, nevien žodžiu remia Sandaros darbus, bet ir finansiškai, nes jie gerai supranta, kad tik finansiškai gerai stovint ALTS. Partija gali pilnai plėtoti savo prakilnų veikimą.

Tame susirinkime Montello sandariečiai suaukavo Sandaros prakilnių darbų parėmimui ir mortgičių išpirkimui $127.00. Reiškia daugiau, negu du kart subytinom waterburiečius! Aukautojų vardai bus administracijos kvitavime.

Montelliečiai laukia, kaip pasirodys kitų kolonijų sandariečiai šiame svarbiame "draive" del galutino išpirkimo Am. Liet. Tautinės Sandaros spaustuvės mortgičių ir del sustiprinimo gerais nariais - tėvynainiais Am. L. T. Sandaros — vienintėlės Amerikoje pasišventusios kovotojos del Lietuvos liaudies gerovės.

ALTS. 24 kp. Koresp.

"Draugučiai Padoriai Kalbasi".

Kas seka dabartinę socialistų ir taip vadinamų "bolševikų" spaudą, tas be abejonės pastebėjo, kad "rojaus vykintojai ant žemės" daugiaus nieko neveikia, kaip tik klaidina lietuvius darbininkus. Jeigu kuris norite pasitikrinti ko gero mokina taip vadinamoji "bolševikų" spauda, tat tėmykite ją, o rasite daug "gražekalbystės perlų". Jie rašo, kad Castle Shannan, Pa., netoli didžiojo Pittsburgo, buvo L. D. L. D. apskričio suvažiavimas, kuris išnešė protestą - rezoliuciją preiš taip vadinamus menševikus. Toje "rezoliucijoje" savo priešus vadinama išmatomis. Žinant dalyvavusius tame suvažiavime geresnio laukti ir negalima, bet aš tiek klausiu, ko gali laukti lietuvis darbininkas nuo panašių vadovų, kurie tik rietis ir šmeižti viens kitą moka nepadoriausiais žodžiais.

Buvau ir aš kadaise jų simpatizatoriu, bet pamatęs draugučių taktiką, tariau sau, kad gana eiti klaidingu keliu! Patariu ir kitiems lietuviams darbininkams pastudijuoti tų draugučių taktiką, o aš manau, kad atsisevikinę stosite sandariečių eilėsna.

Akron, Ohio. **Te—nis.**

Laiškai Iš Lietuvos.

Mato Šalčiaus Laiškas.

Žinomas Lietuvos reikalų rėmėjas sandarietis Pr. Rupkelis, So. Bostone gavo laišką nuo gerb. M. Šalčiaus iš Kauno, kuriame tarp kit ko rašoma:

Mes čia laukiame kuodaugiausiai amerikiečių. Visi amerikiečiai, kuriems yra pinigo ar specialybės, ras čia dabar puikiausių progų, nes pramonė po karo dar neatstatyta ir kas pirmas užims ką varyti, tai to bus laimė. Paskui bus sunkiau. Be specialybės ir be pinigų pas mus gal dar blogiau, kaip Amerikoje, nes vis delto daug ko truksta, ypač iš drapanų ir patogumo dalykų.

Malonu butų labai, gerbiamasis, kad mums tektų pasimatyti su Jumis čia musų neprigulmingosios Lietuvos sostinėje Kaune pas Nemuną! Kad tik mes atlaikysime Lietuvą nuo tų per pus apstipusių, bet pasiutusių lenkiškų gaidžių, tai Lietuvoje bus geresnė Amerika, kaip Amerikoje. Mums čia yra tiek ir tiek turtų, tik visi neišnaudoti. Musų uždavinys pradėti juos išnaudoti.

Šiaip, pas mus dabar upas šaly geras. Paskelbti rinkimai į Steigiamąjį Seimą, daugiau laisvės yra, žmonių susipratimas yra išaugęs.

Jusų **M. Šalčius.**

Apie Lenkus Punsko Apielinkėje.

V. A. Jankauskui, So. Bostone, rašo jo pusbrolis mokytojas Juozas Pajaujis, dabar dirbantis Lietuovs užsienio reikalų ministerijoje Kaune:

"Punską turi užėmę lenkai. Demarkacinė linija eina per Vaičiuliskę, Giluišius, per Naujuosius Alksucnus, Senuosius Alksucnus, Burokus, Bercznikus ir taip iki Galadusio. Valinčiai, Trakiškis, Soželkos, Punskas, Oškiniai ir kiti kaimai grynai lietuivški po lenkais. Aksucnuose pas Melkus stovi lietuviai, o toliau jau lenkai. Žmonės susisiekia vieni su kitais, bet sunkiai. Iš lietuvių pusės į Punską neleidžia nei į bažnyčią ir lenkai ir lietuviai.

Pora sąvaičių atgal lenkų sargyba peršovė iš Valinčių Vaznelienę (mokytojo Vaznelio žmoną), kuri važiavo iš Kalvarijos per demarkacinę liniją.

Anoj pusėj pas lenkus viskas labai brangu, rugiai po 300-400 karčius, kitų daiktų ir visai gaut negali. Žmonės lenkų nekenčia ir laukia ateinant lietuvių kariuomenės. Lenkų valdžia buvo nuvarius į Suvalkus 28 šaltyšius iš Punsko valsčiaus prisiekti lenkams, nei vienas neprisiekė, nors juos grąsino ir sušaudysę.

Šioj pusėj pas lietuvius žmonės gyvena neblogiausia, nors daugelio daiktų ir truksta (fabrikų išdirbinių). Aš buvau parvažiavęs per šventes namon, Punskan nuvažiuot negalėjau, tik Budvietin. Tada kaip tik buvo rinkimai į savivaldybes valsčiuose ir ėjo neblogiausia; žmonės visur skubiai tvarkosi.

Juozas Pajaujis.

Lenkų žiaurumas.

K. Gaidžiui, So. Bostone, rašo tėvai nuo Alytaus, kad jau gyventojai atsigavo nuo rusų ir vokiečių padarytų skriaudų ir jau butų visai geras gyvenimas, jeigu ne tie bjaurybės paliokai, kurie visokiais budais užpuldinėja lietuvius.

Tose Lietuvos vietose kur yra Lietuvos valdžia, viskas pigiau, bet lenkų užimtose vietose stačiai badas, nes lenkų armija viską plėšia nuo gyventojų.

Laiškas nuo Girkalnių.

"Sandaros" bendradarbiui K. J. Paulauskui, Waterbury, Conn., jo brolis Antanas, iš Žvirgždžių kaimo, Girkalnio vals., Raseinių apskričio savo laiškuose tarp kit-ko rašo, kad Lietuvos valdžia jau daug dvarų išdalino Lietuvos kareiviams, o pavasarį visas grafų, baronų ir kitokių ponų žemes išdalins Lietuovs bežemiams darbininkams, kad kiekvienas turėtų nemažiau 10 dešimtinių žemės.

Gavau penkis numerius Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaro organo "Sandaros", kas man buvo labai malonu skaityti apie Amerikos iletuvių veikimą del Lietuvos liaudies gerovės. Labai ačiu už "Sandarą", bučiau dekingas, kad ir piniginės pagelbos parsiųstai, nes jau daugelis gauna. Dabar parama labai reikalinga — vėliaus atsilygīnsime.

Pas mus tarnui duodama rubai, valgis ir 700 rublių į metus, o tarnaitei 400. Viskas brangu, batai kainuoja 200 rublių. Tuom tarpu visiems sunku pragyventi.

Vokiečiai atėmė iš mus visus gyvulius, paliko tik vieną karvę. Dadar vokiečių nelikus, Lietuva pradeda atsigauti.

Laiškas iš Lenkų Belaisvės.

V. M. Čekanauskui, Worcester, Mass., rašo motina Marijona Čekanauskienė, iš Meškučių:

Mielas suneli, liudnios žinios bus del jusų, bet padraug gal bus įdomios. Gyvenam po lenkais. Gyvenimas musų labai sunkus, vargstam, ir nežinom kada bus galas musų vargų. Brangumas neapsakomas pas mumis, pudas rugių kaštuoja 40 rublių; kitų valvomų daiktų visai negalima nei už pinigus guti. Lenkų pinigai visai maži,rusų rubliai tik pusę tiek verti, ir žinoma nenori jų imti, vargas didžiausias. Lenkai viską vagia, ypač maistą,drabužius. Girdim nuo žmonių, kad Lietuvos pusėj daug geriau, bet mums negalima persikelti į lietuvių pusę. Brangus suneli, Viktoras, brolis jusų, tapo suarštuotas už platinimą Lietuvos valdžios proklemacijų prieš lenkus. Jis buvo Vilniuje kalėjime dešimts sąvaičių, tada nebuvo kam pasiųsti laišką į Alytaus paštą, nes aš pati bijojau eiti per rubežių. Vienoj ar kitoj pusėj rubežiaus, jeigu sugauna žmogų tai areštuoja ir tokiu budu turėjau laukti kol jusų brolį paliuosavo iš kalėjimo, tai jis slapta šiaip taip pasiekė Alytų ir per Lietuvos paštą paleido laišką. Brolis Viktoras mažai kada buna namie, lenkai išvaro su arkliais dirbti, už darbą nieko nemoka. Lenkai buvo pasitraukę iš musų apielinkės, tada lietuvių sargyba suareštavo likusius lenkus, tai dabar į musų kaimą lenkai atsiuntė visą rotą savo kareivių, tas mumis labai apsunkino. Brangus suneli, nežinom kada bus musų vargų galas. Duok gerų dienų giminėms. Laiško nerašyk, nes mums sunku paštas pasiekti. Šiuomi užbaigiu šį savo laiškelį. Viso labo tau, suneli. Pasilieka su golonę.

2-VI-20. Jusų **Motina.**

Lietuva Pakilus.

Sandariečiui A. K. Mockevičiui, Cleveland, Ohio., jo brolis Kazimieras iš Puskepelių tarp kit-ko rašo, kad vokiečiai jį laikė nelaisvėje, o gavę 5000 rublių paleido. Rašo, kad Lietuvos žmonės nelabai pasidalinę į partijas, puikiai kovoja už Lietuvos laisvę, tik augštesnių valdininkų tarpe išsiauklėjęs užvydėjimas. Naują, laisvą Lietuvą sunku atskirti nuo buvusios rusų vergijoje Lietuvos.

JAUNIMO SKYRIUS.

Nadas Čiapulis.

Aušra.

Iš nakties tamsios padangės, iš miglyno,
Per tą storą juodą skraistę, debesyną,
Ten, pasaulinėj berybėj,
Nemieruotoje gilybėj,
Kas erdvėje
Sužibėjo!

Sužibėjo, ir tarp miglų vėl išnyko,
Bet vėliaus taip iškilmingai ir ištyko, —
Debesiams šalin praėjus,
Horizontui pratyrėjus, —
Šviesi žvaigždė
Pasirodė!

Pasirodė, taip graži, taip iškilminga! —
Ir dabar ji apsistojo, jau nedingo;
Tarp nakties šviesių akučių,
Nesuskaitomų žvaigždučių,
Ji šveisiausia,
Maloniausia.

Maloniausia, it sapninė aukso feja;
Ir džiaugsmingai jauną dvasią ji vilioja, —
Į žavingą gražų rytą,
Saulės šypsa išrėdytą, —
Į šviesybę,
Ir liuosybę...

10-II-'20.

Sonetas.

(Pas užmuštojo a. a. Kasto Ž—bio kapą)

Pas tavąjį kapą nusviręs berželis
Verkšlena kas rytą kai saulė tik teka.
Mažučiai lapeliai linguodami šneka,
Kad vargstantiems buvęs Tu geras bernelis.

Atlėkęs berželin mažutis paukštytis
Tau mylimą dainą jausmingai užtraukia.
Į kovą, į mirtiną kovą jis šaukia.
Ir vargstanti žmonės jo mėgsta klausytis.

Ilsėkis per amžius tėvų kapinyne
O tavąjį kapą tikėki, atminsim,
Ir kapas sustiprins viengenčių krutinę.

Galvutę nulenkę pas tavąjį kapą
Idėjų vainiką gražiausį nupinsim —
Istorijon dėsim nevystantį lapą.

30 VIII 1919 m. **Juozas Žengė.**

("L. U." kalend., 1920).

1920 Metai Lietuvoje.

Naujų Metų užtekėjo
Spinduliuotoji aušra,
Ir per žemę praskambėjo,
Ją pasveikinant "ura"!
Ir džiaugsmu krutinė griaudžia,
Viltim kurstosi jausmai,
Draugas draugui ranką spaudžia,
Gražųs šaiposi sapnai.
Tau, nuvarginta tėvynė,
Pragriedrėjo ateitis,
Ir sunų, kur tavę gynė
Pralinskmėjo jau širdis.
Priešų gaujos išblaškytos,
Tave žudžiusios žiauriai;
Bolševikas jau išvytas,
Plėšrųs dingo vokiečiai.
Regis nuslenka jau tvaikas
Pragaištingosios kovos,
Išsiilgtas aušta laikas
Ir ramybės ir tvarkos.
Tik dar Vilniun įsibrovė
Brolių dengdamies vardu,
Musų laisvę ir gerovę
Griauti "polskuoju" kardu.
Ir savieji drasko širdį
Tau, tėvynė, čia tai čia;
Patys nuodais apsigirdę
Kitus nuodyja slapčia.
Bet ir tuos nuveiksim priešus
Ir jų planai subirės,
Gims tuoj darbas rimtas, viešas
Tau, tėvynė, ant garbės.
Tavo meilė ir vienybė
Brolių mus sujungs širdis.
Ir darbumas ir dorybė.
Bus giedri tau ateitis.

"V." — **Margalis.**

Auksinės žuvytės.

Mažas vėjelis, tarp nendrių užgrojęs,
palietė veidą tyliai;
kaž-ką kuždėdams į klausančią ausį,
širdį užgavo sapnų slėpiniais.

Mažas vėjelis tarp nedrių vis groja;
veidą jis glosto švelniai;
siela gi ilgis auksinių žuvyčių —
aukso svajonių ir laimės gelmių.

Adomas Juodasai.

11. IX. 1917.

Nadas Čiapulis.

Ei, Kelkis!...

Ei, kelkis brolau Lietuvi!..
Kodel taip ilgai tu miegi?
Tėvynė juk šaukia tave!
Ji skęsta didžiausiam varge!...

Ji šaukias prie savo sunų,
Kurie yra jais, ne varde, —
Bet turi ir širdį anų...
Sakykie, ar dar negirdi?...

Po karės audringos, ilgos,
Po mušių triukšmingų, didžių;
Pasaulis sulaukė taikos,
Ir tautos vėl tarias žodžiu...

Nutilo kanuolių griausmai,
Kareiviai jau metė kardus;
Apnyko žudynių jausmai,
Ir šalis užmiršta vaidus.

Bet yr' dar po saule šalis,
Kur verda triukšminga kova;
Kur karė dar tęsiasi vis, —
Jos vardas yra **Lietuva.**

Užpuolė ją priešai pikti,
Lyg juodrankių burio talka;
Aštrųs jų nagai atkišti,
Ir tikri — ji bus jų auka...

Jie drąsko jos kuno dalis,
Naikina ir vagia turtus,
Kraujuos paplugdyta šalis,
Ir dar jie galanda kardus...

Bet drąsųs sunai Lietuvos,
Maršuoja į tas skerdynes;
Prieš' priešų aštrius durtuvus,
Jie stato narsias krutines.

Ir vietoj meldimų, skundų,
Tiems miško piktybių žvėrims;
Į kardą jie kerta kardu,
Į ugnį atsako ugnims.

Tat kelkis ir tu, paskubėk!
Ir imkis už darbo, greičiau;
Tėvynę nuo priešų gelbėk,
Skubėkis, o, broli, sparčiau!

Ir imkis prie darbo umai, —
Jei savo tėvynę myli; —
Juk laikas patogus nunai,
Tad' dirbk, ką žinai, ką gali.

Nes laikas vis bėga pirmyn,
Butybės užbriežtu keliu;
Ir jei nepradėsi šiandien, —
Paskui kad nebut pervėlu!...

13-II-'20.

JUOZAS KAČERGIUS.

Kalinio Užrašai

(Antroji Dalis).

Apšaukimas Badavimo Kalvarijos Kalėjime.

Kaip jau iš aukščiau pasakyto yra žinoma, P. Grigaitis tapo atiduotas karės lauko teismui. Dėlei gelbėjimo Grigaičio politiškų kalinių komisija nutarė užprotestuoti prieš žiaurumą valdžios, pridurdama dar ir kitus reikalavimus politiškųjų. Apart to buvo reikalauta, kad butų visi tie politiški kalniai paliuosuoti, prieš kuriuos nėra jokių prasižengimo prirodymų kad butų pagerintas maistas kalėjime, tai yra kad butų panaikinta gavėnia, taipgi, kad butų nedraudžiama šviesa politiškų kambariuose — ir daugelis kitų reikalavimų. Delto tapo apšauktas kalėjime badavimas ir komisija politiškų kalinių išreiškė valdžiai, kad badavimą patol tęsime, pakol nebus išpildyti reikalavimai.

Senelis Viktaraviče.

Badavo visi politiški. Net vienas siipnutis senelis, Viktaraviče, kuriam nuo komisijos buvo daleista imti maistą ir valgyti. Jis nepanorėjo buti išskirtu nuo kitų ir atsisakė taipgi imti valgį. Tai buvo nuo lenkmečio laikų senelis, kuriam matomai įkyrėjo valdžios tarnai ir kuris pirmas paaukavo savo gyvastį sienose Kalvarijos kalėjimo už politiką. Jo visa kalte buvo tame, kad eidamas kaipo algėta pro Kapčiamiesčio valsčiaus raštinę laike sueigos, patarė valstiečiams laikytis vienybėje. Už tai žemsargių tapo areštuotas ir pasodintas į Kalvarijos kalėjimą, kuriame užbaigė savo gyvenimą.

Kunigo Politika.

Tai buvo 1906 metuose, prieš užgavėnes. Kalvarijos kunigai, išgirdę apšaukimą kalėjime badavimo, labai stebėjosi. Bet juos netaip stebino badavimas, kaip reikalavimas panaikint gavėnią. Taigi antrą dieną badavimo atėjo Kalvarijos kalėjimo kunigas, Tamošius Žilinskas, po priedanga atlankymo susilpnėjusių. Bet jo atsilankymo tikslas buvo visiškai kitokis, kaip paaiškėjo truputį vėliaus. Jis rupnosi užtemdyti kalinių reikalavimus ir panaikinti nuveiktą darbą. Kun. Žilinskas gudriai lošė savo rolę duodamas suprasti, kad jis neva iš savo malonės suteikia despensą (pavelijimą) valgyti mėsą gavėnioje. Tai buvo kun. Žilinsko noras palaikyti bažnyčios autoritetą.

Linksmiausia Valanda Kalėjime Bėgyje Penkių Metų.

Valdžia manė kad laike badavimo gali kalėjime įvykti riaušės, taigi antrą dieną badavimo tapo pareikalauta į kalėjimą pusė rotos kareivių. Bet kadangi antrą dieną badavimo, apie devintą valandą vakare, atėjo iš Suvalkų nuo general - gubernatoriaus žinią apie išpildimą kalinių reikalavimų, tat viskas pasibaigė ramiai. Komisijai atšaukus kalėjime badavimą, Kalvarijos miesto piliečiai del sustiprėjimo po badavimui prisiuntė vyno ir lengvų užkandžių. Ši puota po badavimui linksmame pasikalbėjime politiškų kalinių užsibaigė apie vienuoliktą valandą nakties. Tai buvo mano smagiausia valanda Kalvarijos kalėjime, kuriame teko sėdėti penki metai. Už vis daugiausia visus džiugino pasekmės badavimo: Grigaičio byla tapo perduota tyrinėtojui; tapo paleisti iš Kalvarijos kalėjimo dvidešimts aštuoni politiški prasižengėliai prieš kuriuos nebuvo priradyta prasižengimo; gavėnia tapo panaikinta ir visi valgė su mėsa.

Laidojimas Kalinio su Kulka Krutinėje.

Gyvenimas Kalvarijos kalėjimo sienose slinko palengva. Bet štai atvežė nuo Sasnavos tulą Janaucką su kulipka krutinėje, kuris tapo pašautas užpuolime ant Sugždos, girinio abieščiko. Janaucką areštavo ir atvežė į Kalvarijos kalėjimą prieš velykas ir patalpino kalėjimo ligonbutyje. Bet dėlei nesuteikimo atsakančios pirmutinės pagelbos Janauckui ir dėlei neapžiurėjimo žaizdos jau buvo užsinuodijęs kraujas. Taipgi nuo mirties Janauckui išsisukti nebebuvo galima.

Janauckas pasimirė kalėjimo ligonbutyje velykų subatoje.

Kalėjimo administracija manė laidoti Janaucko lavoną pagal senovės paprotį. Jau kalėjimo sargai Janaucko lavoną buvo išėmę iš ligonbučio ir nunešę į kambarį ant trečio aukšto, kuriame daugiausia prisilaikydavo pelės ir žiurkės, jį paguldė. Bet apie Janaucko mirtį sužinojo politiški kaliniai, kuriems buvo pranešta, kad jau Janaucko lavonas paimtas iš ligonbučio ir nuneštas ant trečių lubų. Tokiu administracijos pasielgimu politiški kaliniai labai įsižeidė ir pareikalavo kalėjimo administracijos, kad Janaucko lavona butų nuimtas nuo viršaus ir pašarvotas žmoniškai, prie kalėjimo koplyčioje. Kalėjimo administracija nenorėjo nė kalbėti apie šarvojimą koplyčioje; tuomet politiški pakėlė baisų triukšmą dėlei nepagodojim o mirusio lavono, ir sujudimas kalinių virto tikra revoliucija, taip, kad tulų kambarių politiški išvertė duris ir pasiliuosavę reikalavo butinai nuimti Janaucko lavoną nuo viršaus ir pašarvoti koplyčioje.

Kadangi kalėjimo administracija atsisakinėjo, buk neturinti tame galės, delto buvo pareikalautas pavieto viršininkas, kuris tuojaus pribuvo su puse rotos kareivių idant numalšinti pasipriešinimą. Bet politiški nepabugo kareivių ir stovėjo ant savo, taip kad pavieto viršininkas priverstas buvo nusileisti. Tokiu budu Janaucko lavonas buvo pašarvotas tinkamai prie kalėjimo koplyčios. Tai pirmas tokis atsitikimas Kalvarijos kalėjime.

Janaucko palaidojimu pasirupino jo artimi giminės. Taipgi buvo reikalauta nuo general - gubernatoriaus, kad butų leista nors dvylikai politiškų kalinių palydėti į kapus Janaucko lavoną. Ilgai Suvalkų general-gubernatorius svyravo ir nenorėjo sutikti, idant butų politiški kaliniai palydovais. Bet galų - gale, apie pirmą valandą po pietų, atėjo del aštuonių politiškų kalinių leidimas nuo genearl - gubernatoriaus palydėti į kapus, kuriuos lydint saugojo pusė rotos kareivių, po vadovyste aficiero. Ant galo reikia pridurti, kad nuo to laiko visus mirusius kalėjime kalinius šarvojo koplyčioje, prie kalėjimo, o ne žiurkiniame kambaryje.

Paliuosuota Daug Kalinių.

Pradžioje gegužės mėn. 1906 metų visai netikėtai atsilankė į Kalvarijos kalėjimą Suvalkų general - gubernatorius, Gulkauckas, kuris paliuosavo iš kalėjimo daugelį politiškų prasižengėlių. Vieni tapo paliuosuoti ant parankos arba užstačius kauciją, kiti ant garbės žodžio ir daugelį paliuosavo, kaip visai nekaltus. Kalėjime likosi tiktai dešimts asmenų: J. Kačergius, J. Bernotaitis, J. Navickas, J. Juknevičius, J. Kasakaitis, J. Pukas, J. Galinaits,K. Ragažinskas, A. Povidas ir A. Vebzdauckas.

Politiški prasikaltėliai apleisdami Kalvarijos kalėjimo sienas teikėsi palikti del likusiųjų kalėjime šešis rublius pinigų. Jokių atskaitų ir instrukcijų apie paliktus pinigus mes likusieji nuo paliuosuotų negavome. Teisybė, pirmiaus politiški kaliniai nieko nežinojo apie jokius pinigus, ir tiktai išeinant iš kalėjimo mums likusiems tapo aišku, kad palikti šeši rubliai pinigų, tai buvo pinigai, suaukauti visuomenės. Išėjusieji ant liuosybės susirinko pas Kalvarijos bažnyčios varvoninką, Švedą, iš džiaugsmo pakėlė puotą ir potam pakriko.

(Bus daugiau).

"SANDARA"
"THE LEAGUE"
Published Weekly at Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL
LEAGUE OF AMERICA.
Editor
KASTANTAS NORKUS.

Subscription Rates:
In the United States $2.00
To Canada $2.50
Six months $1.00
To Foreign Countries $2.75
Single copy ..... 5c.

Business Manager
M. J. DAMIJONAITIS.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS ORGANAS.

Metams kainuoja (Amerikoj) $2.00
" " Kanadoje $2.50
" " (Užsieniuose) $2.75
Pavienis numeris ..... 5c.

Pinigus reikia siųsti Pašto Money Orderiu, kartu su užsakymu:

SANDARA
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Prisiunčiami Redakcijai rankraščiai turi buti su autoriaus parašu ir adresu, mašinėle arba rašalu parašyti ant vienos popieros lapo pusės. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso pagal savo nuožiurą. Netinkami spaudai smulkųs raštai—korespondencijos, eilės — autoriams išanksto nereikalaujant jų grąžinimo, naikinama ir autoriams negrąžinama.

Entered as Second-Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Amerikos Lietuviai Politinių Partijų Žvilgsniu.

Abelnai politikos žvilgsniu Amerikos lietuviai dalinami į tris partijas: kairėji partija — socialistai, vidurinė partija — tautininkai, dešinėji partija — klerikalai.

Partijose yra sriovės.

Socialistinėje (LSS.) — menševikai, bolševikai, social - patriotai ir kiti. Menševikai yra atsiskyrę nuo bolševikų ir savo organuose vieni kitus bjauriausiais vardais vadina, vieni kitus blogiausiais elementais perstato. Vadinamos soc. partijos veikimas daugiausiai apsireiškia sriovinluose ginčuose ir kolionėse vis neva už "sriovių principus"...

Klerikalų partiją sudaro politiškais "pamokslais" bažnyčiose suagituota tamsi minia, kurią vadovauja kunigai ir beprincipiai, veidmainingi laisvamaniai svietiškiai, už riebų apmokėjimą tarnauja klerikalų bizniui. Klerikalų vadai minią stengiasi palaikyti ir savo tikslams išnaudot dengdamiesi krikščionybės obalsiais, vienok jų darbai didžiumoje toki šlykštųs, kad jais pitkinasi kiekvienas doras kriščionis ir katalikas, kurių yra visose Amerikos lietuvių partijose. Klerikalų biznis puola, kadangi susipratę katalikai jau atskiria religiją nuo politikos ir protestuoja prieš tuos elementus, kurie prisidengę krikščionybės obalsiais lupomis vapsi poterius, o širdyje nešioja judošiškas mintis, kad tik greičiau panaudot savo bizniui ištikimo kataliko jausmus ir paduotus į klerikalų rankas pinigus del Lietuvos — savotiškai sunaudot. Klerikalus dabar seka tik tamsiausi, apgailėjimo verti elementai, kurie nepajiegia suprast, kad religija nieko bendro neturi su politika. O susipratę žmonės žino, kad pasiliuosavęs iš klerikalinių žabangų įsitikinęs katalikas nieko nenukentės priklausydamas prie toleruojančių religijas progresyvių politinių ir kulturinių partijų.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara sudaro vidurinę Amerikos lietuvių partiją, vadinamą tautininkais. Disciplinuoti tautininkai laikosi vyriausio savo partijos organo "Sandaros". Savo veikimui del suvargintos Lietuvos liaudies labo, kurį jie reiškia per sandariečių įsteigtą ir užlaikomą Liet. Neprigulmybės Fondą, skleidime apšvietos ir demokratybės, garsinime Lietuvos neprigulmybės idėjų svetimtaučių spadoje, gelbėjime Lietuvos žmonių nuo bado, davime pagelbos Lietuvos Šauliams ir pavyzdingame pirkime ir platinime Lietuvos Laisvės Bonų, — sandariečiai užsitarnavo amžiną Lietuvos liaudies padėką.

Visas vidurinės sriovės veikimas privalo koncentruoties prie ALT. Sandaros Partijos. Su pasišventimu dirbanti del Lietuvos labo Am. lietuvių liaudis tai jau suprato ir sandariečių eilės dabar didėja labai puikiai.

Vienok vidurinėje sriovėje yra tokių neva lyderių, kurie Sandarai bando daryt tokį "patarnavimą", kaip ta pasakiškoji meška savo draugui - pustelninkui...

Nekurie "vuduriečiai" nori, kad sandariečiai visą tautinį darbą kolonijose atlikdami, pasiaukaudami, partiją ir jos organą stiprindami organizuotus "bepartyviais pamatais". Bet tai jau nerimtų žmonių noras. Juk sandariečių partijos principai toki, kad kas tik nori del Lietuvos labo darbuoties, tas gali dirbt su sandariečiais ir jo persitikrinimai nuo to nenukenčia. Pati sandariečių programa stovi už bendrą darbą. Bet toki "bendri darbai", kuriuos dirbti sandariečių vardu susitaria taip sau tautiečiai — nėra pageidaujami, nes toki seimai ir tarybos davė daug progos kitoms partijoms šmeižt sandariečius.

Tuli vidurinės sriovės laikraščiai netik neremia Sandaros, bet uoliai tarnauja klerikalams, užpuldinėjantiems sandariečius. Palikdami nuošaliai praeitį, kuomet Sandara sunkiose aplinkybėse tvėrėti ir dalis vidurinės sriovės elementų į ją ironiškai atsinešdavo — imkime pavyzdį iš vėliausių laikų. Neperseniai "Lietuva" įsidrąsinus pasakė, kad "Sandarai" reikia tinkamesnio redaktoriaus, o "Vienybė Lietuvninkų" "Sandaros" redaktorių išvadino bolševiku. Tuos vidurinės sriovės laikraščių argumentus dadar klerikalai vartoja kaipo medegą "Sandaros" redaktoriaus skundimui. Čia reikia paminėti, kad atviras priešas nėra taip pavojingas, kaip kad veidmainingas draugas - bendradarbis.

Dabar mums pranešama, kad New Yorko tarybininkai prisiėmė savo sąstatan ne sandarietį ir nesiklausę Sandaros valdybos tariasi reorganizuoti Lietuvos Neprigulmybės Fondą. Geriau butų, kad tarybininkai, kurie savo išlaidų apmokėjimą gauna iš LNF. pasirupintų agitacija už LNF. ir pagelbėtų sandariečiams pildyti jo iždą, o ne vien tuštint. Kalbant apie ALT. Tarybą reikia pažymėti, kad joje yra ir pavyzdingų sandariečių, kurių darbai spaudoje buna pažymėti.

Mes pasiulytume ALT. Tarybai išrišti štai kokį klausimą: Kadangi dabar Suvienytose Valstijose jau darbuojasi Lietuvos Misija, kuri atlieka Lietuvos atstovybės darbus Amerikoje ir susinešimą su užsieniais, tat ALTT. reikėtų pasitart su Misija ir išsiaiškint, ar tokia atskira taryba dabar reikalinga. Pasiliuosavę nuo užsienio politikos darbų ALTT. nariai, **kaipo vidurinės sriovės žmonės**, turėtų daugiau progos prisidėti prie ALT. Sandaros dirbamų darbų del Lietuvos ir vidurinės partijos labo.

Tik tuomet bus harmonija vidurinėj sriovėj, kuomet visi jos elementai vadovausis ALTS. principais ir koncentruosis prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros.

Beje, "Vien. Lietuvninkų" 8-me No. šabloniškai kaltina "Sandarą" "vidurinės sriovės išardyme". Nejaugi "V. L." redaktorius mano, kad Lietuvos Misijai atvykus ir sumažėjus Am. Liet. Taut. Tarybos veikimui reiškia vidurinės sriovės iširimą. Bet kam jau ir čia užsipulti ant "Sandaros". Ar tik del to, kad prie Sandaros spiečiasi visi pažangiausi, lietuvystės ir demokratybės idealus branginanti Amerikos lietuviai?

"Vienybei Liet.", prie dienraščio rengianties, netinka vadovauties pavydu. Jos išvadžiojimai apie NLD. K-to veikimą yra visai be apsvarstymo.

"V. L." editoriale pataria vidurinei sriovei jungties su socialistais del apsigynimo nuo klerikalų. Truputį juokinga, kuomet praktikoje to editorialo rašytoją dažnai pastebi veikime su klerikalais, o rašo jau kitaip.

Mes rašome ir rašysime, kad norint gero Lietuvai ir vidurinei sriovei reikia spiesties prie Sandaros ir veikti sulyg jos programo.

Mirė Edwin Peary.

Vasario 20, Washingtone nuo anemijos mirė buvęs Suv. Valstijų laivyno admirolas Edwin Peary, kuris 1909 m., balandžio 6 d. atrado šiaurinį polių.

Apžvalga.

Lietuvos Laikraščiai Rašo Apie Amerikos Lietuvius.

Paskutiniu laiku Lietuvos laikraščiai pradėjo daug rašyti apie Amerikos lietuvių veikimą. Rašo apie Sandaros, SLA., Fondų ir šiaip draugijų veikimą. Visi rašo apie Lietuvos Misijos veikimą Amerikoje. Lietuvos valstybinis dienraštis, Kauno "Lietuva" rašo apie NLD. K-to surengtą milžinišką demonstraciją Bostone gr. 6, p. m. Ta pati "Lietuva" sausio 28, š. m. rašo, kad Lietuvos Atstatymo Bendrovės siųstas laivas "Buttenwood" su kerosinu ir gazolinu jau Liepojuje, o prekės jau gabenamos L.A.B. kauninin skyriun ir į visas Lietuvos vietas. Su džiaugsmu rašoma, kad Amerikos lietuviai remia Lietuvos Šaulius. Daugiausia žinių imama iš "Sandaros", kuri eina į visas Lietuvos laikraščių redakcijas.

Mums malonu, kad Lietuvos spauda vertina Amerikos lietuvių veikimą del Lietuvos labo. Naujai Lietuvos valstybei bus tikras džiaugsmas, kuomet žiaurių aplinkybių išvyti iš savo tėvynės Amerikos lietuviai ateinantį pavasarį skaitlingai grįž į savo Lietuvos kaimus ir miestus su profesijomis ir su kapitalais.

Lietuvos Bažnyčios Verčiamos į Politiškų Mitingų Vietas.

Kauniškis "Darbas" praneša, kad "Lietuvos Ukininkas" No. 1, rašo del Valstybės Tarybos išbraukto straipsnio, kuriuo buvo uždraudžiama bažnyčioje maldos metu vesti rinkimų agitacija ir del "Laisvės" tuo dalyku rašymų šitaip:

"Jei kur kunigas maldos metu, t. y. bažnytiniais rubais apsirengęs (arnotą, kopą ar kamžą apsivilkęs) ims apie rinkimus ar šiaip politiką kalbėti reikia žinoti, kad jis tuo pačiu nustoja kunigo pareigas ėjęs ir tampa politikos agitatorium; reiškia — ir klausytojai taip pat turi teisės toj pačioj vietoj tuo pačiu laiku politikos agitatoriui klausimus statyti, jį kritikuoti ir t. t. Ir mes pasistengsime šitą savo teisę tinkamai išnaudoti.

"Mes norėtume, kad bažnyčia butų maldos vieta. Bet jei musų pastatytose bažnyčiose musų pačių išlaikomi kunigai ima vienos partijos susirinkimus daryti, agitaciją vesti ir dar per V. Tarybą apsaugoja save nuo atsakomybės, tai tegu nepyks, jei ir mes tose pačiose vietose ir tuo pačiu metu taip pat mums priklausomomis teisėmis pasinaudosime. Ar bus iš to nauda katalikų bažnyčiai — tegu sprendžia patys kunigai ir V. Taryba, kuri išbraukusi aną straipsnį tuo pačiu leido bažnyčiose net maldos metu rinkimų agitaciją vesti".

Tai bus šposai, kuomet kunigų politikieriavimas daves iki to, kad besimeldžiąs darbininkas netekęs kantrybės kimš ražančių ir maldaknyges į kišenių ir užves diskusijas su pamokslininku...

Roma Leidžia Lenkiškas Šaknis Vilniun.

Visi tautų laisvės šalininkai šaukia:

"Šalin lenkiškus razbaininkus iš Lietuvos sostinės Vilniaus"!

O Romos trustas nepaiso jį penėjusių lietuvių varguolių ir bando Vilniuje įsteigti lenkišką vyskupiją.

Apie tai, kad lenkų dvasiškiai jau tariasi Romoje yra žinutė ir Kauno dienraštyje "Lietuvoje", kurioje sakoma:

"Romoje lenkų yra daromi energingi žingsniai del įkurimo Vilniaus Vyskupijoje savo šalininkų".

Mažoji Lietuva Teksianti Talkininkams.

"Lietuvos Ukininkas" praneša, kad sausio 10 d. Vokietija, iš vienos pusės, ir Santarvės valstybės, iš kitos pusės, apsikeitė taikos sutartimis. Šis apsikeitimas reiškia, jog taika jau galutinai yra padaryta. Remiantis taikos tam tikru punktu, Mažąją Lietuvą vokiečiai turi galutinai apleisti pre 2 savaiti. Po to visą Mažąją Lietuvą, turi apimti anglai ir francuzai.

Lietuvos Valstiečiai Reikalauja Žemės.

Kauno "Darbe" randame Jurbarko valstiečių ir miesto piliečių protokolą, kuriame sakoma, kad visuotinis Jurbarko valsčiaus ir miesto piliečių susirinkimas sausio 12 d., 1920 m. svarstė Jurbarko majoratų gražinimą, ir turint galvoje, 1) kad p. Vasilčikovas įgijo tuos dvarus kaip tik priešingais musų kraštui keliais (įstatymas 1918 m. gruodžio 18 d.), išmėtė ukininkus (kaip Kuturiai, Dainiai, Gedžiai, Mantviliai ir tt.) ir pasisavino jų žemes (ir dabar dar žymu sodai, kur žmonių gyventa); 2) kad toks atidavimas priešingas yra visos apylinkės manymui ir pasitikėjimui, kad tas dvaras jau paimtas musų Valdžios bežemių ir mažažemių naudai; 3) kad kelia neramumų visoj šaly ir kariuomenėje (visi sako, kad Vyriausybė mus apgauna) ir tuo trugdo musų Valstybės statymo darbą; 4) kad paėmęs miškus jis nelaukdamas nė Steigiamojo Seimo pasistengs parduoti arba užstatyti tuos miškus užsienių bankose — vienu balsu nutarė; 1) kad mes visi šio krašto piliečiai, vien tik susirupinę musų krašto laime, esame pasiryžę jokiu budu neleisti p. Vasilčikovui šeimininkauti ir nepripažįsime jo tų žemių ir girių savininku ligi Steigiamojo Seimo; 2) ir reikalaujame savo Laikinąją Vyriausybę tų dvarų atidavimą tuojau sustabdyti.

Įteikti šį nutarmą musų Vyriausybei susirinkimas vienbalsiai įgalioja paliečius: Petraitį Petrą ir Stankų Antaną.

Susirinkimo įgalioti po šiuo nutarimu pasirašė: Jurgis Šliteris, Jeronimas Andriulaitis, I. Bosas, I. Aksamitauskas, P. Kucinas, Klimantas, K. Moskolaitis, D. Keturauskas, Domininkas Locaitis, Juozapas Klimas, Juozapas Burba.

Lietuvos Mokytojų Suvažiavimas.

Lietuvos mokytojų suvažiavimas atsibuvo Kaune gruodžio 27, 1919. Sulyg Lietuvos laikraščių aprašymo, delegatų pranešimai iš vietų rodo, kad Mariampolės apskričio mokytojai daugiausia dirba. Mariampolės ap. mokytojų profesinė sąjunga turinti 156 narius. Kasoje esama apie 9000 markių. Pereitą vasarą buvo surengti du vakarai sąjungos naudai. Ruošiama mokytojų šelpiamoji kasa. Sąjunga ėmė leisti savo laikraštį, "Beraštį". Prie šio laikraščio prisidėjo Šakių, Vilkaviškio ir Alytaus ap. sąjungos.

Vilkaviškio ap. atstovai skundėsi, kad jų mokyklų instruktorius neteisingai elgęsis su mokytojais. Del šio instruktoriaus suvažiavimas priėmė tam tikrą rezoliuciją, kuria reikalauja instruktorį atšaukti.

Alytaus ap. atstovas pasakojo apie sunkią mokytojų medžiaginę padėtį. Daug vargo mokytojai turi su malkomis, kurių sunku gauti.

Kauno ap. mokyklų ir mokytojų padėtis labai varginga. Savivaldybės mokyklomis nesirupina.

Tose apskrityse, kurias buvo paėmę kolčakininkai, vietos mokytojai buvo suorganizavę partizanų burių.

Ketvirtame posėdyje Matulaitis pranešė, kad švietimo ministerija mananti Vilkaviškio instruktorių atšaukti. Bet Pradžios Mokslo Departamentas pasakęs, kad iš Vilkaviškio mokytojų konferencijos pasiulytų šešių kandidatų nesama gerų pedagogų, todel ministerija prašanti nurodyti kitų kandidatų.

Mokytojų profesinės sąjungos organas nutarta leisti Mariampolėje. Laikraščio pavadinimas — "Beraštis".

Algų klausimu nutarta, kad mokytojų algos butų sulygintos su išėjusių aukštesnį mokslą specialistų tarnautojų algomis.

Į Centro Valdyba išrinkta: Gužys, M. Šalčius, Brašiškis, A. Jakučionis ir I. Statkevičius, kandidatais — Lazauskas, Staugaitis ir Dumčius. Į Revizijos Komisiją — Natkevičaitė, Žigelis, Raulinaitis, kandidatais — Greimas ir Trečiokas.

PIRKITE LIETUVOS
LAISVĖS BONUS.

Lietuvos Laisvės Paskola.

Peticijų Teisė.

Kiekvienam Lietuovs piliečiui priklauso peticijos teisė; jis tur pilną teisę reikšti savo nusimanymą apie valstybės daromus darbus, gali duoti, kur nor, nurodymų kas toj valstybėje yra negera, kas yra taisytina. Juo labiau tokia teisė priklauso įvairios draugijoms, brolijoms, sąjungoms, partijoms, susivienyjimams, ir tt. Kiekviena Lietuvos piliečių organizuota grupė tur pilną teisę ir net pareigą tarti rimtą savo žodį dėlei valstybinės tvarkos, dėlei esamos vyriausybės darbų ir nurodinėti viešai jos trukumą. Toksai laisvai reiškiamas Lietuvos piliečių balsas ne tik negali buti gniaužiamas, bet jeigu jis rimtai ir su tam tikrais prirodymais ištartas, gali buti tik Lietuvos vyriausybės sveikinamas. Tokia teisė šiandien priklauso visiems piliečiams Lietuvoje, ir pavyzdžiui kiekvienam valsčiui yra duota teisė daryti savo nusprendimus ir reikalavimus delei visų valstybės reikalų. Ši teisė be abejonės priklauso ir visiems Lietuviams, svetur gyvenantiems. L-tos teisės turėtų naudotis ir visos Lietuvių Amerikoje organizacijos. Paskutiniu laiku dažnai randamos laikraščiuose žinios, kur nupeikiami bendrais saviniais Lietuvos vyriausybės vidaus ar Užsienių politika ir darbą. Rašytojas panašių straipsnių ar laiškų paprastai užbaigia rašydami, jog tokiai vyriausybei neverta skolinti pinigų, neverta ėsa remti paskola, arba, kad tokia vyriausybė blogesnė net už rusų ar kitas vyriausybes. Išvados visai neteisingos. Jeigu vyriausybės darbai yra negeri, tai reikia, kad jie butų kitaip atliekami, arba kad butų kita vyriausybė. Rimta kritika yra reikalinga,ir kiek mums žinoma, Lietuvos Misijos nariai apsiima parsiųsti Lietuvon ir kur reikia įteikti visus nutarimus, kurie rimtai nušviečia vieną, ar kitą politinį ir visuomenės darbą. Tokie nutarimai gali padėti suprasti dabarties darbus ir pagelbėti juos geriau atlikti, ypač jeigu šie nutarimai butų daromi organizacijų, grupių.

Duodam nurodymus, kas ir kaip reikia valstybėje daryti, šios grupės turės giliau apsvarstyti ir apvertinai pačius darbus ir reikia spėti, jog veikiau prieis prie išvados, jog šiuo laiku daromoji Lietuvos valstybės paskola yra jau butinai reikalinga ir remtina, o jeigu jau prie tokios išvados neprieitų, tai turėtų nurodyti kelius, kur ir kaip tos reikalingos valstybės darbams lėšos yra galima gauti. Taigi, kas nori ir gali, testoja prie rimtos kritikos, prie darbo, kursai galės buti ir Lietuvai naudingu.

II. Apie Pinigus.

Sujudo, sukruto žmonės savo giminėms ar šiaip nuo karo nukentėjusiems pinigus siųsti. Dabar tiktai ir tegauti tik vien klausimus apie Lietuvos pinigus. Taigi paaiškiname.

Lietuvoje šiandien visur vartojami yra vokiečių valdžios išleisti pinigai butent vokiška markė arba lietuviškai vadinama auksinu. Markė ir auksinas yra tas patsai. Markė susideda iš šimto pfeningų arba skatikų. Tos vokiškos markės (Lietuviškai auksinai) yra dviejų rušių: vienos yra išleistos apyvartoje tik Lietuvoje, jos vadinamos ost-markės, o kitos jau seniai vartojamos Vokietijoje. Abiejų tų markių kaina yra ta pati, nes Vokiečių valdžia išleisdama ant rinkos ost-markes pasižadėjo jas visados keisti ant savo markių. Be šių ost-morkių yra vokiečių išleistas ir ost-rublis, kursai yra lygus dviem markėm arba dviem auksinam. Visi pinigai yra popieriniai ir net yra po 20 kapeikų arba keturios-dešimtis skatikų popierinių. Mažesni pinigai, kaip vienas skatikas, 10 skatikų yra iš geležies, cyno ir retai vario. Nė, aukso, nė sidabro pinigų nėra. Be to Lietuvoje tebevartojami, nors mažai, ir rusų popieriniai pinigai. Geriausiais skaitomi yra senieji caro pinigai po 25, 50, 100 ir 500 rublių. Geriausiai stovėjo kursas ant šimtinių carienės Kotrinos, o smulkieji po 1, 3 ir 5 ir 10 rublių sulyginamai mažiau vartojami. Šių pinigų kursas yra didžiai nepastovus. Prieš karą už rusų rublį mokėjo daugiau dviejų markių, paskui vokiečiams užėjus po pusantros markės, o toliau kursas buvo vis mažinamas, rusų rublis ėjo už vokiečių markę, popieriniai 1919 metais už smulkius rusų pinigus temokėjo mažiau pusės markės, o už didesnes po 60 ar 70 skatikų. Lietuvos valdžios apyvartoje buvo leidžiamos vartoti tos vokiškos markės (auksinai), o rusų caro rubliai buvo tik keičiami, o rusų rubliai, kurie buvo išleisti Kerenskio laikuose, buvo visai uždrausti Lietuvon įvežti. Tų kerenkų buvo po 20 ir 40 rub. ir po 250 rub. Daugiausia Lietuvoje pateko su bolševikais, kurie už viską mokėjo kerenkomis ir kur pas ką suradę vokiečių ar senų caro rublių priverstinai juos žmonėms iškeisdavo. Mat tos Kerenkos buvo bolševikų be jokių numerių glebiais sveidžiamos ir už vieną kerenką (vieną rublį) 1919 m. temokėjo tik po 12-13 skatikų Kaune, o Rusijoje jos vis dar buvo vartojamos, kaipo rublis. Už didesnius Kerenskio pinigus po 250 rub. mokėjo už rublį po 30 skatikų.

Iki šiol Lietuvos valdžia savo pinigų dar nėra atspausdinus, bet jau ruošiasi prie šio darbo. Pamatiniu Lietuovs pinigu turėjo buti vienas muštinis, kursai sulyg kurso turėjo buti lygus vienam frankui, bet iki šiol dar pinigai šie neatspausdinti ir jų kursai nėra nustatyti.

III. Negesinkite Ugnies.

Važinėjant su prakalbomis po lietuvių kolonijas, dažnai teko matyti, kaip žmonės džiaugiasi, jog Lietuva jau yra laisva ir neprigulminga. Kiekvienas tą laisvę supratęs jau degte dega, kaip ją išlaikius, kaip padarius, kad Lietuva ir ant visados butų laisva, neprigulminga ir demokratinė respublika. Daug kas ruošiasi tuoj važiuoti Lietuvon, kad bendrai prisidėti prie atsiekiamųjų Letuvos laisvės darbų, kiti norėtų dar patekti į laisvanorių eiles, kad išliuosavus musų sostinę nuo lenkų, kiti vėl ruošiasi su pinigais, kad ten įsikurus vieną kitą biznį, o visi veik, kiek galėdami perka Lietuvos laisvės bonus. Toksai tai yra užsidegimas.

Bet yra žmonių, kurie šią ugnį norėtų užgesinti. Vieni gavę vieną kitą iš Lietuvos laišką, jau sakosi, kad ten ir sunku, vargu gyventi, kiti nusiskundžia ant Lietuvos valdžios ar ant jos valdininkų ir žiurėk jau išvada padaryta: Lietuvoje nėra nieko gero, ten dabar dar sunkiau, kaip buvo, dar blogiau, o todel nėra ko ne paskolos remti, nė ten važiuoti, o geriau jau čion darbą dirbti, kaip dirbus. Ir kalba taip daug kas, tarsi kitas butų papirktas kokio biznierio, kad mat darbininkai svetur nekeliautų, nes tuomet jug jie yra čia prąisui,kiti bolševikais prisimetę taip šneka.

Ne, vyrai, negesinkite ugnies. Jeigu Lietuvoje yra kas bloga, tai bus galima pataisyti tame yra šventa pareiga kiekvieno jos piliečio. Jeigu šiandien valdžia kam netinka, ji bus galima permainyti, jeigu kas nuo jos kenčia, tai tegul pasirupins, kad tų kančių nebutų. Tame jug pačių piliečių darbas. Nedarydami nieko prie nieko gero neprieisime, o skursime taip, kaip ir ikišiol esame skurdę. Nevertas yra tas vardo piliečio, pas kurį yra užgesus ugnis prie geresnės laimingesnės ateities, o ir ne piliečio, darbas yra tą ugnį tarp savųjų gesinti — tai turėtų buti tik kitų darbas. Tedega meilė jusų širdyse.

Lietuvos Misijos
Informacijų Biuras.

Iš A.L.T.T. Raštinės.

Posėdis Vasario 24: Iš pranešimų Tarybon: 1) Nuorašas iš Kap. Bielskio pranešimų iš Kauno: Valdžios autoritetas auga ir žmonių parama stiprėja; Steigiamasis Seimas turės už mėnesio kito įvykti. Gelžkeliai kas dien gerėja; šiomis dienomis jau pradėta vagonus šildyti. Anglių neturi, priseina garvežius malkomis kurinti. Šiomis dienomis gavo trisdešimts garvežių iš Francijos, — jie pirkti nuo Francijos ir Amerikos; į dešimts metų reikės užmokėti. Truksta gerų darbininkų; verkiant priseina rusus ir lenkus samdyti. Amerikos lietuviai, susipažinę su įvairiomis gelžkelių tarnybomis, turėtų tuojaus Lietuvon važiuoti; daug naudos sau ir Lietuviai galės padarryti, 2) Asmeniškas pranešimas Tarybai nuo iš Lietuvos pargrįžusio Kap. Vlado Lazdyno: Lietuvos žmonių dvasia kasdieną auga ir stiprėja; Lietuvos neprigulmybė ant kiekvieno Lietuvio lupų ir visi pasiryžę savo Tėvynės neprigulmybę ginti iki paskutinis priešas pasiliks nuo Lietuvos rubežių atstumtas. Aršiausiu priešu šiandien Lietuviai laiko Lenkus, kurie į atvirą karę prieš Lietuvą neina, bet vogčiomis vaginėja naktimis užgriebdami po Letiuvos kaimelį - kitą. Prieš Lenkus daug didesnė Lietuvių neapykanta, negu prieš rusus, bet kiekvienas norintis Lietuvą ingriebti yra skaitomas mirtinu priešu. Lietuvos jaunuomenė liuosnoriais eina kareivijon. Teko matyti Kouno ligoninėje 13-kos metų vaikiukas, kuris jau kovojo ant bolševikų fronto ir sugrįžo sunkiai sužeistas; jisai labai tuomi didžiuojasi, kad už Tėvynės liuosybę gavo kauties ir kentėt! Nuo 16 iki 17 metų liuosnoriai matyti tai visai nenuajiena. Truksta tik ligoninių apžiurėjimo. Jei iš Amerikos butų pasiųsta keletas tukstančių mastų aliejinės dropės (oilcloth), paklodėms ant pirmesniųjų ligonių sugadintųjų matrasų, tai naujesniems ligoniams butų prašalinta daug užsikrėtimų. Dau yra ligoninių Kaune, bet jos visos, dėlei ištėklių stokos, labai menkai aprupintos. Paveizdan, nėra Rentgeno X-spindulių mašinos; o be jos, kaip gi galima permatyti žmogaus kune įsibriovusi kulka? Nors viena ar pora tokių mašinų butinai reikėtų iš Amerikos į Kauną pasiųsti. Iš 4-rių Tautų Liigos, tik visvieni Latviai teturi Kaune savo du atstovu. Lenkų legioninkų Lietuvoj jau eina vis mažyn. Tačiaus Lenkų išdavikiška intekmė Lietuvoje vis dar didelė. Lenkų ir Maskolių senlaus išgverinti elementai ir dabar tebėra išgverę. Nors ir Lietuviškais budami, bet patekę į valdiškas vietas nesidrovi svetimomis kalbomis žveberiuoti ir svetimą ištvirkimą nuo savęs dar nenusikratę. Tačiaus Kauno mieste, užsilikę svetimtaučiai skubinasi mokinasi lietuviškai ir tuomi didžiuojasi. Kaune gatviniai vežikai, pamatę svetimus žmones, šaukinėja pas savę: "Ponuli, aš jus nuvešiu. Aš moku lietuviškai!" Į Amerikos bendroves Lietuvos žmonės žiuri ne visai sympatingai: Ypatingai Dr. Šliupas ant jų rugoja. Ukrainos diplomatinių atstovų Lietuva neturi. Stambųs Lietuvos veikėjai ir valdininkai labai ragina Amerikos Lietuvius pramoninkus važiuoti Lietuvon ir užimti tenai visas pramones ir išdarbinių vietas, kurios dabar pamaži slysta į rankas svetimų verteivių, kurie paskui vėl alins Lietuvą per ilgus metus. Tegul važiuoja ir Vilniun, — ypatingai Vilniun, kuris diena ne metu bus nuo Lenkų grobikų apvalytas, bet pramonė galės pasilikti rankose importuotų Lietuvos neprietelių, kurie ateityje, nors ir Lietuvių valdžiai ėsant, visuomet stengsis Lietuvos kulturą teršti ir Lietuvos pramonę stelbti. 3) Laiškas nuo p. Hartigan, Liuosybės Paskolos buvusio valdininko, kuris prisiulo Lietuviams draugingumą. 4) Laiškas nuo p. Martaus iš Kauno, kuris labai nusiskundžia ant p. Karužos ir Ko. už skundus ant jo Lietuvos valdžiai. Jisai dabar rengiasi važinėti po Lietuvą su prakalbomis.

Nutarimai: 1) Kapitonui Vladui Lazdynui užreikšti viešą padėką už teisingai atliktą žygį Lietuvon ir už išpildytas ant jo uždėtas Lietuvių amerikiečių pareigas. 2) Generaliam Lietuvių veikėjų susivažiavimui sumesta platformė, ir josios tolesniam išplėtojimui bei vykinimui iš sekančių veikėjų komisija: V. F. Jankauskas, A. B. Strimaitis, P. Norkus, P. Žiuris ir V. Daukšys. Komisija padarys savo pirmąjį posėdį Vasario 25, "Tėvynės" redakcijoje.

J. O. Širvydas,

Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Sekretorius, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Mažosios Lietuvos darbininkų, amatninkų ir mažažemių partija pradeda organizuotis. "Pr. Liet. Balso" Nr. 2 išspausdinta tam tikras Steigiamojo Komiteto atsišaukimas. "Pr. L. Balso" Redakcija savo prieraše abejoja , ar dabartiniu metu Prusų lietuviams verta skirstytis į partijas.

DU PARDAVIMAI.

Pranešame savo viengenčiams, kad turime pardavimui **LIETUVIŠKŲ ROLIŲ** del Pianų, taipgi Pianų Gramafonų, Vargonėlių, Rašomų Mašinėlių ir t. t. Mes parduodame daug pigiau negu kiti.

REIKALINGAS pusininkas biznyje Pianų. Vyras ar moteris, geras žmogus, kuris gali įnešti dalį pinigų ir kad su žmonėms mokėtų pakalbėti,nes man per sunku vienam, pats esu jau nebejaunas.

STAN. AMBRAZAITIS,

332 South 2nd St., Brooklyn, N. Y.

REIKALINGA MERGINŲ

Prie "Shoe Shanks" prisegiojimo, kartu mokinties, gali dasidirbti net iki $20.00 ir $22.00 į savaitę.

AM. SHOE FINDING CO.,

423 Broadway, So. Boston, Mass.

PAŠELPOS SIUNTINIAI NUEIS Į LIETUVĄ BE JOKIŲ KLIUČIŲ.

Pašalpos siuntiniai siunčiami per musų Bendrovę nueis į Lietuvą, nes mes pilnai apdraudžiame (inšiuriname). Mes apdraudžiame siutinius nuo musų sklado New Yorke iki arčiausiai gelžkelio stočiai Lietuvoje, kur atsiėmėjęs gyvena. Apdraudžiame nuo ugnies, sudegimo tavoro, pavogimo, paskandinimo laivo ir kariškų periškadų. Mes aplaikę baksus ir persiuntimo apdraudos lėšas, išduodame pakvitavonę su pilna apdraudos gvaranciją. Taigi jusų siuntiniai butinai liksis persiųsti arba gausite pinigus atgal, jeigu kas atsitiktų. Taigi siųskite pagelbą savo broliams ir gentims Lietuvoje, nes jie reikalauja drabužių, avalų, maisto ir kitokių gyvenimo reikmenų. Dabar jau baigiame pildyti laivą, kuris išplauks į Lietuvą trumpame laike. Po išplaukimui šio laivo rengsime kitą laivą į Lietuvą. Del paltesnių informacijų rašykite į Lietuviškai - Tarptautišką Prekybos ir Pramonės Bendrovę, įdėdmi už du centus markę.

SLAVONIAN TRADING CORPORATION, Inc.,

13-21 Park Row, New York, N.Y.

EILĖS - RAŠTAI SPAUSDINAMI

(Sulig naujos sutarties)

Veikalas bus užbaigtas Balandžio Pabaigoje.

Dailiosios Literaturos Draugija, leidžia veikalą "Svetimoje Padangėje - Pasaulia Verpetuose." Knyga yra padalinta ant šešių skyrių, puikiausia technika, ant geros popieros, gražiai išpuošta paveikslais ir venetomis; didelis formatas — 7X10 col., 200 puslapių; 180 įvairių eilių, dainų, aforizmų, prietikių, parašyta vieno autoriaus sulig dabartinės gadynės. Iš tos knygos kiekvienas išmoks saldžiai nusijuokti ir gailiai nusiverkti; padejuoti ir nusidžiaugti...

Mes kviečiame visus prisidėti prie išleidimo šio gražaus veikalo. Kurie dar neprisidėję, tuojaus prisidėkite! Šiandien laikas paremti musų šitą svarbų ir sunkų darbą. Prisidėdantieji su 10 dol ar daugiau. bus priskaitomi raštų leidėjais ir jų vardai tilps knygos sąraše. Apart - to, duosime dvigubai knygų, t. y. $20.00 dol. už 10.00 knygomis. Prekė šių raštų, pavienio egz. $1.50.

Neišgalintieji su virš minėtą sumą prisidėti, galite nors iš kalno užsiprenumeruoti prisiunčiant $1.00 ir gausite knygą; perkant - gi vėliaus, už tą pati veikalą, mokėsite $1.50. Išleidimas to veikalo mums apseina arti $1.500.00. Tiesa, mes jau turime sudėt pinigų $900.00, bet dar apie 500.-00 turime surinkti. Jo geričiau pinigai suplauks, tuo graičiau knyga bus atspausdinta.

Iš kalno prisidėdami daug pagelbėsite ir pastumėsite darbą. Dėlei taip didelių iškaščių knygų nedaug spausdiname, tik iš anksto užsisakantieji gausite.

Broliai ir seseris! Norinti įvigyti šį veikalą, siųskite užsakymą ir pinigus dabar!

Kreipkitės pas "D. L." pirmininką, adresu:

A. J. Jokubaitis,

Boston University,
607 Boylston St., Boston, Mass.

PROGRESS SHOE MANUFACTURING CO.

Pranešimas Visuomenei.

Kompanijos Finansinis Stovis Pabaigoje 1919 m. buvo Sekantis:

TURTAS:		ATSAKOMLBĖ:	
Pinigų ant rankų	$7,511.22	Už tavorą	$42,540.96
Pinigai už tavorą	13,771.80	Paskolos	24,900.00
Tavoras ant rankų	46,527.24	Mortg. ant namo	15,000.00
Čeverykų darbe	23,193.49	Šėrų parduota už	53.513.29
Čeverykai gatavi	3,103.92	Procentai ant mortg.	225.00
Namai - įstaigymai	39,723.73	Procentai ant paskolų	160.68
Kauc. ir įmok. pinig.	2508.53		
Viso	$136,339.93		$136,339.93.

Viršui paduotas stovis yra atrastas per Certified Public Accountants (valdiškus knygų peržiurėtojus) Haskins & Sells, 84 State St., Boston,

MES NORIME VISUOMENĖS DOMĄ ATKREIPTI.

Kad šį bendrovė yra įkorporuota pagal Massachusetts Valstijos įstatus ant $100,000.00 ir todėl yra viena iš tvirčiausių ir saugiausių įstaigų.

Kad nors šėrų parduota už $53,513.29, viso biznio vartės yra jau **$136,339.93.**

Priegtam reikia pridurti, kad "namai ir įtaisymai" yra paduoti prekė kiek kaštavo. Dabar vien namų vertė yra tris akrai žemės ir tris geri namai — pakilo du syk tiek kiek kainavo.

Dabar šį Bendrovė dirbtuvėje turi suvirš 100 darbininkų ir padaro 30 tuzinų čeverykų kas dien. Vietos yra užtektinai, tik reikia pinigų ant tavoro ir mašinų, o išdirbystė tuoj padidinsime iki 60 tuzinų kas dien. Parduoti galima tiek kiek padirbame, tik reikia padidint išdirbystę, o pelnas tuojaus bus daugiau kai dvigubas.

Su poru desėtkų tukstančių doliarių, mes tą atsiekti galime. Todel mes ir kreipiamės prie visuomenės su šiuom pasiulyjimu:

Bendrovė turi dar už $46,500.00 šėrų, po **$100.00 kiekvieną.** Nežiurint kad uždarbis tų šėrų prekę dikčiai pakėlė, iki 1 dienai **Birželio (June)** šėrai parsidous ant lygios po **$100.00.** Daugiau kaip 10 šėrų nė vienas negali pirkti. **Po Birželio**; šėrų prekės bus pakeltos.

Pinigus už šėrus siųskite čekiais arba Money Order tiesiog į:

PROGRESS SHOE MANUFACTURING CO.

88-92 Spark St., Brockton, Mass.

Direktorių Valdyba:

Adv. F.J. BAGOČIUS, Prez.,
A. ČIŽAUSKAS, Vic. - prez.,
ST. A. MILČIUS, Sekr.,
PET. VAIČIUNAS, Kas.,
PET. TAMULEVIČIUS,
JUOZAS VAIČIUNAS,
KASTAS YURGELIUNAS,

Lietuviai Amerikoje

AMSTERDAM, N. Y.
Paminėjimas Dviejų Metų Lietuvos Neprigulmybės Sukaktuvių.

Dviejų metų Lietuvos neprigulmybės sukaktuves vietos lietuviai labai gražiai paminėjo vas. 16, pobažnytinėje salėje. Pirmaiusia Šv. Cicilijos choras po vadovyste p. Rakausko sudainavo Lietuvos hymną ir kitas daineles, o paskui gerb. musų klebonas J. Židanavičius paaiškino parengimo tikslą ir perstatė kalbėti gerb. "Sandaros" redaktorių Kastantą Norkų.

Publika sutiko kalbėtoją griausmingais aplodismentais. Kalbėtojas vaizdžiai nupiešė istoriją lietuvių kovos už laisvę, kalbėjo apie Lietuvos padėtį karės sukuryje ir ragino stot talkon Lietuvos karžygiams. Ant vietos surinkta aukų Lietuvos Šauliams $104 su centais. Parduota L. L. Bonų. Susirinkusių upas buvo puikiausias.

Garbė už veikimą Lietuvos labui priklauso sandariečiams ir gerb. kun. J. Židanavičiui, kuris remia gerus darbus del Lietuvos. Musų klebonas vienas iš rimčiausių kunigų. Po prakalbų buvo renkamos aukos lėšų padengimui, tat klebonas paaukavo $5.00 ir visus ragino aukauti.

Vas. 15, TMD. 144 kp. pastatytoji "Audra Giedroje" pobažnytinėje salėje rengėjams davė gero pelno ir publiką palinksmino. Lošimas gerai pavyko. Jono Bartašiaus rolę atliko J. Gaska. Monologą "Pajaunėjimas" puikiai atliko p-lė M. Žukauskaitė. Buvo deklamacijų, "Jono Šmikio" monologas etc.

Svečias.

NAUGATUCK IR UNION CITY, CONN.
P. J. Žurio Prakalbos.

Sausio 18, vietos lietuviai surengė parkalbas ALTS. prezidentui inž. P. J. Žuriui, kuris puikiai nušvietė Lietuvos politinį ir ekonominį padėjimą. Pirmoje kalbos dalyje aiškino industrijos klausimą ir ragino pirkti Resorcino fabriko šėrų. Dauguma pasipirko. Aiškino ir apie L. L. Bonus.

Publikai prakalbos labai patiko, tik keli bolševikai raukėsi ir šaipėsi, bet negaudami savo "razumui" pritarėjo susigėdiję nurimo. Prakalbų rengime pasidarbavo sandariečiai, kurie palaiko visą tautinį judėjimą šioje kolonijoje.

Erškėtis.

MINERSVILLE, PA.
Lietuvių Tarpe.

Vas. 21, vietiniai lietuviai turėjo prakalbas. Kalbėjo p. Milius iš New Yorko. Į Lietuvos kariuomenę įsirašė apie 30 jaunų vyrų ir aukų Lietuvos Šauliams surinkta $88.15. Dviem atvėjais čia kalbėjo p. A. J. Klimas iš Shenandoah, Pa. Tautinė lietuvių dvąsia musų kolonijoje pakilo. Visi nori, kad iš Lietuvos kuogreičiausiai butų išvyti "ponai repliokai".

Inis.

NORTHAMPTON, MASS.
L. L. Bonų Pardavimas.

Sausio 19, čia susitvėrė L. L. Bonų Komitetas iš 3 narių, kuris vasario 15 d. surengė prakalbas p. A. Ivaškevičiui, NLD. K-to pirm. iš So. Bostono. Kalbėtojas puikiai paaiškino apie Lietuvos reikalus, nupeikė lenkų, bolševikų ir kitų Lietuvos priešų nedorus darbus.

Nors žmonių buvo neperdaug susirinkę, bet išpirko L. L. Bonų daugiau negu už $500.00 ir dauguma pasižadėjo. Aukų Lietuvos Šauliams surinkta $23.00. Stambesnias aukas davė: P. Mortunas $5.00 ir gerb. kalbėtojas A. Ivaškevičius $3.00. Atėmus išlaidas liko $16.00, kurie perduoti stoties iždininkui Augustui Martunui (20 Wright Av.), pas kurį galima užsisakyti L. L. Bonų.

Atsilankiusieji labai patenkinti prakalbomis.

A. Subačius.

NEWARK, N. J.
Lietuvių Susipratimas.

Musų kolonjos lietuviai suprantą tą didį laimėjimą, kurį apreiškė musų brolių kova už Lietuvos laisvę. Kaip tai malonu yra pamanyti apie pasiliuosavusią iš despotų vergijos musų tėvynę - Lietuvą! Atminkime broliai, kad ten musų ateitis, ten, Laisvoje Lietuvoje gludi ir musų laimė.

Newarko lietuviai suprasdami tai, vasario 22, jau ketvirtu kartu surengė prakalbas L. L. Bonų pardavimo tikslu, idant pagelbėt savo broliams Lietuvoj iškovotą laisvę užtinkinti. Kalbėjo p. J. Liutkauskas ir p. V. Jankauskas. Newarkiečiai šį kartą paskolino Lietuvai $3000.00, o Šauliams suaukavo virš $30.00. Viso newarkiečiai L. L. Bonų jau išpirko už $25,000.00.

M. Truska.

CAMBRIDGE, MASS.
Smugiai Klerikalams.

Po klerikalų vadovyste buvo surengtos net ketverios prakalbos del Lietuvos Bonų pardavimo. Ir kas atsitiko? Trejos prakalbos neįvyko, nes publika neatsilankė, o ketvirtose, nors ir buvo kiek žmonių, bet Bonų niekas nepirko. Visose prakalbose kalbėtojai buvo Kneižys su Gudu.

Kitas smugis, tai tas, kad katalikiška draugystė nutarė, kad, "jeigu kunigas norėtų ateiti ant susirinkimo tai turi prašyti maršalkos, o maršalka praneš prezidentui, o prezidentas užklaus narių, ir jeigu nariai sutiks įsileisti, tai gerai, o jeigu ne, tai vietos jam nėra."

Trečias smugis dar didesnis: Viena iš didžiausių katalikiškų draugysčių gavo laišką iš "katalikų federacijos". Laiškas buvo gan ilgas, — skaitymas užėmė apie pusę valandos. Ten aiškiai buvo išdėstyta, kaip dabar laisvamaniai visur ima viršų ir todel katalikiškoms draugystėms reikia dėties prie katalikų federacijos, kad išgelbėjus nuo laisvamanių — tautininkų ir socialistų. Ir ar žinote kas atsitiko? Ugi laiškas priimtas, ir su pirmu inešimu vienbalsiai tapo nutarta laišką pasiųsti į gurbą.

Dabar viena davatka vėl pastatė visą klerikalizmą ant didžiausios pajuokos. Buvo štai kaip:

Kalbėjo bažnytinėje svetainėje kun. Saurusaitis, ir kaip tik jis pradėjo kalbėti apie tautininkus ir laisvamanius, tai tuoj viena garsi davatka užprotestavo, ir paleido balsą, kad net per visą svetainę nuskambėjo. Kunigas tris sykius kvapą patraukė, susiraukė ir sako:

Jeigu jau jųs pradėjote prieš mane protestuoti su antru galu, tai aš tą temą mesiu, o klabėsiu apie kitą.

Katalikas.

W. LYNN, MASS.
K. Norakus Prakalbos.

Vas. 22, Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugija surengė prakalbas "Sandaros" red. p. K. Norkui. Kalbėtojas puikiai nušvietė Lietuvos padėtį, sudrutino lietuvių viltį linkui Lietuvos neprigulmybės. Laike prakalbų prie L. S. ir D. Drg. prisirašė 10 naujų narių.

Sandarietis.

NORWOOD, MASS.
Bostoniečių Koncertas.

Vasario 23 d. TMD. 36 kuopa surengė koncertą ir teatrą. Programą išpildė Lietuvių Muzikos Konservatorijos mokyniai ir Dramos ir Muzikos Draugijos "Gabijos" nariai iš So. Bostono, po vadovyste gerb. komp. M. Petrausko.

Solo dainavo daugiausia komp. M. Petrausko veikalus: Krisius Žemaitis: "Kur josi"? ir "Dainius"; Stasys Puta: "Mano Laivas"; Matas Biekša: "Man Gaila"; p-lė Anelė Kalinauskaitė: "Ai nostri monti"; p-lė Paulina Šarkaitė: "Ah forse" ir Prirodino";Antanas Višniauskas:"Naujoji Gadynė"; p-lės P. Šarkaitė ir A. Kalinauskaitė sudainavo duettus: "Ilgu Ilgu", "Sesutėlės" ir "Rudens Melodiją". Šių dviejų panelių balsai taip užžavėjo publiką, kad griausmingais aplodismentais buvo iššauktos antru kart padainuoti. Feliksas Aleksa: smuika — "Humoreske".

Po koncerto buvo sulošta operetė "Lietuviškas Milionierius", muzika komp. M. Petrausko. Išpildė: p. Apšiega, tenoras — Milionierius; p-lė A. Kalinauskaitė, altas — šeimininkė; p-lė O. Čižiutė, sopranas — Jevutė, šeimininkės duktė; p. A. Višniauskas Samuolis, socialistas; p. A. Bendoraitis, basas, Dvylekis; p. A. Mockevičius — Gaudagrašis; p. Leonas Stasiulis, tenoras — Piniglupis; p. J. Palionis, bassas— Bankierius.

Visi savo užduotis atliko puikiai. Publikos buvo pilna svetainė. Geistina, kad TMD. 36 kuopa ir daugiau tokių vakarų surengtų TMD. kuopos veikianti nariai yra didžiumoje sandariečiai.

Šimoniškių Antanas.

WATERBURY, CONN.
"Žmogžudžiai" Scenoje.

Vasario 15, teatralė drau-ja "Aidas" statė scenoje "Žmogžudžius", 5 veiksmų gyvenimo vaizdą.

Nors šis veikalas paties autoriaus pavadintas gyvenimo vaizdeliu, bet labai įspudingas ir žingeidus, kadangi jame yra gilių scenų.

Gaila žiurėti, kuomet aidiečiai vargsta su tokiu veikalu, kurio nepajiegia pastatyti. Graudingos ir dramatiškos scenos pas juos išėjo stačiai karikaturiškai. Netik vaidintojai darė begales klaidų, bet matėsi režisieriaus nesugebėjimas mokinime ir rolių paskirstime. Kuriam reikia nuduot girtuoklį — tas nuduoda vienakaulį, vos pasijudinantį sutvėrimą; kuriems reikia parodyt išgąstį ir nusistebėjimą — tie taip užsilaiko, kad rodos jiems "suru gardu, nesuru gardu"; kuriems reikia meilinties ant scenos — tie elgiasi lyg visai nepažįstami praeiviai, tik savo roles barabanija.

Buvo ir geresnių vaidintojų. Įspudį kiek pataisė K. Razmantas — Grigas, buvęs kareivis.

Nekurie žiurėtojai sakė, kad lošėjai del to sugadino veikalą, kad jie savo politiškus persitikrinimus maišo su daile ir tas kliudo liuosą scenos meną.

Vaidilos Ainis.

ROCHESTER, N. Y.
P. J. Purvio Prakalbos.

Vasario 21 d. laikė prakalbą karininkas P. J. Purvis, apsitaisęs Lietuvos armijos uniformoj. Kalbėtojas jausminga tėvynainiška savo kalba sužadino publiką iki tiek, kad rodos stok ir eik priešų iš Lietuvos vyti. Klerikalams buvo daug spėliojimo, kokio įsitikinimo tas karininkas — ar katalikas, ar sandarietis — tautininkas.

Aukų surinkta Lietuvos Šauliams $200.00 su viršum.

Sandariečio leit. Purvio kalba viseims labai patiko.

Paukštelis.

Bendradarbių Balsai.

KUNIGIJA IR VYČIAI.

Daugelis katalikų kunigų žiuri į vyčius kaipo į parduodamąją nuosavybę, taip ,jog galima pavesti kam nori, kaip nelyginant paprastą gyvulį. Kunigija tampa tikruoju inkvizitorium ir neleidžia vyčiams nei pažvelgti į laisvės idėją

Kunigas persekioja kiekvieną savo vergų žingsnį ir savo tamsiu protu visiškai suvaržo vyčių liuosybę.

Štai buvo jaunikaitis mitrus, karštas energingas, pilnas gyvybės. Smagu buvo į jį pažiurėti. Bet kaip tik stoja į vyčių ratas — pavirsta pastumdėliu, vaikščioja kaip sapnas .

Tą patį galima pasakyti ir apie parapijonus, kuriuos nevisai skaito tikrais savo vergais. Tokius persekioja, jiems neleidžia suprasti apie liuosybę, nes tame mato savo bizniui pavojų.

Skaitydami kunigų leidžiamas knygas ir laikraščius, mes matome, kad jie nori prie visko svietiško buti, viską valdyti. Kiek tai karšto, šnipinėjimo vartoja kunigija prieš savo priešą — apšvietą!

Nesusipratę vyčiai visokių akyplėšių verčiami demoralizuot lietuvių visuomenę ir tarnaut Romos trustui, kuris kada tai formališkai siurbė nekaltų vargdienių kraują, kuriam Lietuvos vargdieniai to trusto agentų buvo verčiami savo darbo vaisius supilti

Vargšai Lietuvos gyventojai neva dvąsiškų tėvelių buvo verčiami nuolankauti ir viską atiduoti carams ir Romos trustui, o tie carai Lietuvos vargšus plakė, o Romos trustas iš Lietuvos varguolių per savo agentus milijonus rublių kas met susikolektavo ir jo agentai lėbavo tyčiodamiesi iš Lietuvos vargdienių ašarų.

Gi šioje sunkioje valandoje, kuomet Lietuva į Laisvę žengia tai Romos trustas remia aristokratišką Lenkiją, o į Lietuvos vargdienių katalikų ašaras visai neatsižvelgia.

Pasmerkimo vertas tas, kuris klaidina lietuvių visuomenę, ir apgailėjimo verti tie nesusipratėliai, kurie remia baisiausius Lietuvos liaudies priešus.

Pranas Žilaitis.

Boston, Mass.

ŠIS-TAS.

Naujas transportas karo reikmenų Lietuvai "Moulin Blanc" laivu išplaukė iš Kopenhagos į Liepojų sausio 2 d.

St. Seimo atstovų kandidatų sąrašai jau gali buti įteikiami vasario 4 d. pradedant.

Armėnijos delegacija nuvyko Londonan ir reikalauja, kad Anglijos valdžia pripažintų Armėnijos neprigulmybę.

"Lietuvos Ukininkas" Nr. 3 ragina valstiečius imti dvarų žemes — kur išskirstyta, nuosavybėn, kur nenuomoti įstatymais leidžiamomis sąlygomis (3 metams ir daugiau) bile patektų į valstiečių rankas.

"SANDARĄ" Į LIETUVĄ JAU GALIMA SIŲSTI.

Lietuvos žmonės — jusų broliai — sesers — tėvai — nori apšvietos — žinių: jiems reikia laikraščių. Jie per ilgus penkis karės metus nematė žiburio šviesos, kuris juos paliksmintų, nuramintų. Jie neturi iš ko užsirašyti sau laikraščio. Jie butinai nori skaitymo, žinių, kas sviete dedasi, dabar viskas liuosa. Užrašykite jiems "Sandarą" Pažangiosios srovės laikraštį. Kaina metams $2.75, pusei metų $1.50. Prisiųskit jų aiškų antrašą ir prenumeratą, tai viskas.

Paštas leidžia siųsti knygas į Lietuvą, pundelis iki 4 svarų. Persiuntimas pigus, tik 8 centai svar ras.

"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KONSERVATORIJA.

Lietuvių Muzikos Konsevatorijon gali įstot kiekvienas, kurs tik nori apsipažint su gaidomis, pasimokyt dainuot, teorijos, muzikos, smuikos, ir kitų istrumentų. Už dainavimą ar kompoziciją — 10 lekcijų — 15 dol. Už smuiką, pianą ir kitus instrumentus — 10 lekcijų — 13 dol. Lekcijos paprastai pusvalandinės; gali gaut kiekvienas vieną, dvi ar trįs lekcijas sąvaitėje, pagal sutarmės.

M. PETRAUSKAS
Direktorius
769 Broadway, S. Bostin, Mass.

Įspudingi Paveikslai.

Kaunas Krutamų Paveikslų Kompanija patraukė minias parengtuose vakaruose, Conn. ir Mass. valstijose; į kiekvieną vakarą vis daugiau žmonių atsilanko. Draugijos, kurios pagelbėjo parengime vakarų turėjo gerą pelną. Šiuos krutamus paveikslus turėtų matyti kiekvienas lietuvis.

Rengkit jusų mieste vakarą.

Kaunas M. P. F. M. Co,

Prez. V. K. Puodžiunas,
Sekretorius M. Truska,
314 Walnut St., Newark, N. J.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA'

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

K. ŠIDLAUKSAS
Aptiekorius ir Savininkas
373 Broadway, kampas E Street,
SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

DR. J. JONIKAITIS
Chirurgas ir Gydytojas
495 E. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 1771.
Valandos:
Nuo 9 iki 11-tos iš ryto
Nuo 1 iki 3 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakare.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandos;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po piėtu.

PIRKITE LIETUVOS LAISVĖS BONUS.

Didžiausias Knygynas
J. B. Aglinsko, Chicago

Užlaikau Knygų Krautuvę, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tai belletristika, ekonomiją, sociologiją, politika, gamtos ir kiti mokslai. Hygiena, istorija, etnologija, biografija, kalbamoksliai, poezija ir teatrams knygos. Taipgi priimu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekančius: "Naujienas", "Keleivį", "Kardą", "Dilgėles," "Sandarą," "Amerikos Lietuvį", "Dirvą" ir "Lietuvą." Prisiųsdami už 6 c. krasaženkliu reikalaukite katalogo.

Adresuojant:
DARBO ŽMONIŲ KNYGYNAS,
3238 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone So. Boston 605
LIETUVIŠKAS
Advokatas
WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas
315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Tel. Richmond 2957-M.
Dr. David W. Rosen
Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas. Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare.
321 Hanover st.,
Boston, Mass.

DR. L. J. PODDER
Iš Petrogrado.
GYDO SLAPTAS VYRŲ IR MOTERŲ LIGAS.
Taipgi Kraujo ir Odos Ligas.
VALANDOS: Nuo 9 iš ryto iki 9 val. vakare.
Kalbu Ruskai ir Lenkiškai.
69 CHAMBER ST., BOSTON
Telephone: Haymarket 3390.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig viliausios "block" sistemos kirpimo. Šitaip pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.

So. Boston Custom Tailors,
K. Plioplis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
— LIETUVIS DENTISTAS —
Priėmimo valandos:
nuo 9:30 iki 12 dieną,
nuo 1 iki 5 po pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
nedėldieniais nuo 1 iki 3 p. p
425 BROADWAY
So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 27.

Balsas Iš Lenkų Belaisvės.

Lenkų Rankose.

Draugo Laiškas. Labai išsiilgęs sveikinu tave širdingai linkėdamas geriausios kloties.

Aš noriu aprašyti savo vargus nuotikius, kurių patyriau patekęs į lenkų nagus. Iš Mariampolės nuvykau į Alytų, sumaniau keliauti į Dainavą, savo senovės buvainę vėl vaikučių mokyti. Iš Alytaus, slapta nuo lenkų, nuvykau į Dainavą. Tenai šį tą apsižiurėjęs, vėl gi slaptai atėjau į Alytų, į mokyklų instruktorių pasitarti. Vėl gryžau į savo numylėtą Dainavą. Bet jau ta kelionė buvo nelaiminga. Atėjus man į Daugus lenkai suėmė ir nuvežė į Varėnos kalėjimą. Čia man pranešė, kad aš nukirtęs lenkų žandarus Jokėnų sodž.. Bet porai savaičių praėjus susekė lenkai, kad ne aš, bet V. Keršis, tuomet mane pradėjo kaltinti, kad aš esą lietuvių "šnipas ir agitatorius". Išsėdėjęs 28 dienas buvau išvežtas į Gardiną. Gardine manęs nepriėmė, bet liepė vežti į Trakus. Teko ir Trakus pamatyti. Iš Trakų išvežė į Vilnių; Vilniuje man perskaitė poperį, kuriame buvo parašyta, jog St. Š., kaipo lietuvių mokytojas ir neištikimas mums žmogus, turi buti tuojau išvežtas į Lietuvą, už demarkacinės linijos. Ir tą pačią dieną atidavę, nors nevisus pinigus, laikrodėlį ir kitus pagrobtus daiktus, atvežė mane žandarai į Merkynę. Ant Nemuno tilto, ties Merkyne tie patys žandarai, kurie atvežė, vėl atėmę nuo manęs 250 rub. ir aš jau negalėjau vyresniai lenkų valdžiai skustis, ir 17 rublių sidabrinių rusiškais rub. Nuo tilto name paleido laisvą, sakydami "ic do Taryby". Atėjęs 6 varstus nuo tilto radau žmones, kurie važiavo į Alytų, jie mane pavėžėjo ligi Alytaus. Tai buvo spalių ir lapkričio mėn. pereitųjų metų. Dabar laikinai gyvenu Alytaus kazarmėse, tarp savų kareivių lietuvių. Mokytojavimui vietos kol kas neturiu. Žada instruktorius siųsti į kokią vietą, bet kur, — nežinau, — Algų negauname, nes pinigų nėra išde. Toks tai mano, draugo, gyvenimas. Ar ir tamsta taip gyveni?..

Ožkabalių Mokytojas.

Apie Rinkimus.

Klimui Staniui, So. Bostone, rašo Alb. Gedeminas iš Kužleikių, Papilės pašto, Šiaulių apskr.:

Lietuvoje dabar eina savyvaldybių įstaigų rinkimai. Labai neramus laikai, yra pilna visokių agitatorių, valdžia dar nėra susitaikiusi, o visokie žmonės blogų norų tik ardo ir trugdo pradėtąjį darbą. Mažai susipratusių žmonių, kas suprastų kulturos darbo, o jei kur ir atsiranda kokis geresnių norų darbininkas, tai visokie senų amžių apuokai išlindę iš kiaušinių visokiais balsais šaukia ir trugdo prakilnių minčių išsivystimą. Taip-pat truksta visokių amatninkų prie visokių šakų užtat visokias vietas užima svetimtaučiai dargi musų kalbos nesuprasdami. Taipgi priseina užimti aukštas vietas suvis bemoksliams. Labai gerai, kad grįžtų amerikiečių išmokusių visokių amatų, o labiausiai reikalingas Lietuvai kapitalas. Visokie valdininkai tarnauja ir esti negavę algų po 3-4 mėnesius. Visiems gyvenimas sunkus ir dirba prakaitauja pilvus susiveržę,bet nenustoja vil ties į geresnę ateitį; valandomis dainuoja, linksminasi ir nieko neatboja.

Nebetoli jau į seimą rinkimai, 14-15 d. balandžio. Steigiamasis Seimas, tai bus tikriausis pamatas sutvarkimui musų naujos valstybės, Linksma, kad Amerikos lietuviai žada mus remti visokiuo darbu ir kapitalu.

Žiema pas mus gera, duonos užteksim, jei nebeužeis kokie plėšikai lenkai ar kitokie užpuolikai, bet turime viltį, kad mus užstos Amerikos valdžia, kurios prez. apie mažasias tautas yra išsitaręs savo 14 punktų.

Alb. Gedeminas.

PARTIJOS LIETUVOJE.

(Užbaiga).

1917 m. rugėns konferencijos notoje visas partijos branduolys viešai paskelbė, kad tuo keliu toliau daugiau nebeis ir tuojau ten pat sudarė atskirą "Lietuvos Socialistų Liaudininkų Demokratų Partijos" organizacija su centro Komitetu priešakyje ir savo organu "Varpu", kurs pasirodė Voroneže 1918 m. pradžioj.

Tuo pačiu laiku Lietuvoj pasilikusioji partijos narių dalis, del vokiečių okupacijos režimo, organizacijos plėtotis negalėjo. Šitą galima buvo pradėti tik kilus Vokietijos revoliucijai ir pačioj Lietuvoje šiek tiek laisvės įgijus.

1919 m. sausio, vasario ir kovo mėnesiuose ėmė atgyti senosios ir pradėjo tvertis naujos L. S. L. D. partijos kuopos.

Pradėta rupintis partijos laikraščių ir žiurnalų leidimu, ruošiama visa eilė naujų brošiurų ir knygučių.

Žodžiu, visu greitumu stengiamasi atitaisyti tai, kas karo metu organizacijoj buvo išgriauta ir savo keliu, taikintis prie naujų aplinkybių, tiesiami nauji partijos organizacijos pamatai.

Redakcijos Atsakymai.

V. Povilaitis, Terre Haute, Ind. —Jųs rašote ilgą laišką, stebitės ir nenorite tikėti, ar aprašymas apie Waterburio lietuvius, tilpusis "Sandaros" No. 7, yra teisingas. Jųs netikite, kad waterburiečiai išpirko L.L. Bonų už $50.-000.00. Jųs vadinate Lietuvos valdžią buržuazine. Jusų raštas neišlaiko kritikos ir del to į ALTS. organą netalpinsime. Beto jusų argumentavimas skaitlinėmis labai šlubuoja. Jųs rašote: "Duokim sau Waterburyje gyvena 100,000 lietuvių ir kiekvienas perka po $500.00 vertės Bonų, tai pasidaro skaitlinė tik $50.0-00." Drąsiai užreiškiate, kad jeigu ir visi pirktų, tat vistiek neišpirktų už užsibriežtą sumą šimtą tukstančių doliarių. Indianos valstijoje budamas nesikėsinkite su tokiais "argumentais" "sukritikuot" waterburiečius.

Gabrys Veverskis, Waterbury, Conn. — Kadangi ALTS. organas yra visuomenės leidžiamas laikraštis, tat jis tai visuomenei ir tarnauja darbininkiškoj ir tautiškoje dvąsioj,kadangi "Sandarą" leidžia lietuviai darbininkai. Ačiu Jums už padėką ir prielankumą ir komplimentus, kad "Sandara" puikiausis laikraštis. Tikimės, kad Jusų pasižadėjimas pasidarbuoti del ALTS. Partijos labo mus neapvils. Mes širdingai sveikiname visus naujus darbuotojus musų Partijoje, kurie dirba del lietuvių liaudies labo.

Lietuvos Pašto Ženklai.

Del pardavinėjimo Lietuvos pašto ženklų Amerikoje yra daug ginčų, kad imama 25 centai už 100 skatikų pašto ženklų vertę.

Šiuomi pažymime, kad tai nėra pirkimas pagal kursą, bet yra sykiu ir aukavimas fondams.

"Sandaroje" yra Lietuvos pašto ženklų, gautų iš Lietuvos Neprigulmybės Fondo ir norintieji gali pasipirkti.

KAUNO KRONIKA.

— Jau išėjo iš spaudos Lietuvos Steigiamojo Seimo įstatymai. Knygininkai gali gauti Vyriausioje Rinkimų Komisijoje: Kaunas, Duonelaičio g. Nr. 40.

— Aukštieji kursai atidaromi antradienį, sausio 27 d. 6 val. vakare, Švietimo Ministerijos salėje. Del vietų stokos galima įeiti tik pakviestiems. Moksleiviams padavusiems prašymą, ar bent įsiregistravusiems — įėjimas laisvai.

Aukštųjų Kursų Taryba.

Įgaliojimo Atėmimas.

PRANEŠIMAS LIETUVOS MISIJOS DELEI LIETUVOS PREKYBOS BENDROVĖS SUTARTĖS SU LIETUVOS VYRIAUSYBE.

Remdamasi Lietuvos Vyriausybės įgaliojimu nuo spalių 31 dienos, 1919 N. 1591 punktas 7, Lietuvos Misija ir Lietuvos Prekybos Bendrovė ypatoje savo vedėjų ir direktorių, 2 d. vasario 1920 yra nutarę:

1. Lietuvos Prekybos Bendrovė, tikdama, kad nuo Amerikos lietuvių butų užtraukiama vienos rušies Lietuvos laisvės paskola ant 5 milijonų doliarių iš penkių nuošimčių penkiolikai metų, šiuomi tinka sudarytąją rugpiučio 20 diena, 1919 m. N. 5836 tarp Lietuvos Vyriausybės ir Bendrovės sutartį delei išleidimo ir pardavimo ant vieno milijono doliarių Lietuvos Bonų iš 5½ nuošmčių dviem metams skaityti sunaikinta.

2. Lietuvos Prekybos Bendrovė pasiulo ir Lietuvos Misija pilnai sutinka, idant visiems, kurie yra išpirkę arba dalinai užsisakę nuo Bendrovės minėtosios rušies bonus, butų duodami Laisvės paskolos bonai, o tiems, kurie netiktų ir kurių pinigai per Bendrovę jau butų Lietuvos Misijai pasiųsti, Lietuvos Misija sutinka grąžinti į mėnesį laiko nuo šio paskelbimo.

3. Lietuvos Misija šiuomi paliudija, jog Lietuvos Prekybos Bendrovė, turėdama omenyje, didį svarbumą veikiau ateiti Lietuvos Vyriausybės pagelbon, ir norėdama dėtis prie vienos bendros Lietuvos laisvės paskolos, pirmoji yra Misijai įmokėjus: 15 tukstančių doliarių surinktų jos nuo bonų pirkėjų ir pasitiki, jog visi pirkusieji, pas ją bonus sutiks pamainyti juos Lietuvos laisvės bonais.

Pasirašė **Jonas Vileišis,**
Lietuvos Misijos pirmininkas.
Antspauda.
Lietuvos Prekybos Bendrovė,
Pasirašė **John J. Roman,**
Prezidentas.
Pasirašė, **Francis J.Kalinauskas,**
Sekretorius.

P. S. — Dabar p. Virakas, Prekybos B-vės pirm. turėtų pasiteisinti prieš tą žmogų, kurį jis pavadino melagiu, kada pastarasai Nauj. Anglijos Veikėjų Konferencijoje Lietuvių Salėje, So. Bostone, pranešė tai, kas šiame Misijos pranešime yra pasakyta. **"Sand." Red.**

APIE ATKELIAVIMĄ AMERIKON.

Visi lietuviai Amerikoje jau norėtų, kad į Ameriką kaip ir iš Amerikos butų liuosas keliovimas kaip pirm karės kad buvo.

Ar bus vėl tai nieko apie tai negalima dabar pasakyti. Apsunkinimas iškeliauti iš Amerikos tapo įvestas prasidėjus karei, kad sugauti Vokeitijos šnipus - špiegus. Atkeliavimas Amerikon lygiai tapo apsunkintas irgi sugavimui Vokietijos šnipų, kurie stengėsi įlysti į Ameriką po visokiais svetimų šalių pasportais ir vardais.

Pirmiaus keliaujantiems į Ameriką nereikėdavo jokių pasportų. Dabar gi be parporto neleidžiama ant laivo Amerikoje ir Europoje.

Lietuvos gyventojai norėdami keliauti Amerikon, visupirma turi kreiptis prie Amerikos konsulio savo apielinkėje (—kol kas Amerikos konsulio Lietuvoje dar nėra. Beje Kaune yra Amerikos valdžios atstovas tėmijimui politikos reikalų bėgį komisijonierius p. Gade) paduodant aplikaciją, savo adresą ir užsiėmimą, giminės adresą iš Amerikos pas kurį keliauti nori, ir užmokėti $1.00.

Konsulis gavęs tą aplikaciją ištirs apie keleivio pasilaikymą ar ne bolševikas ar socialistas ir tada praneš Amerikos ateivystės valdžiai į Washingtoną, kuri vėl padarys ištyrimą apie giminę Amerikoje, pas kurį Lietuvos ateivys nori keliauti, ir nieko priešingo neradus (jog ne socialistas nei bolševikas) praneš konsuliui, jog gali paliudyti aplikanto pasportą keliavimui į Ameriką už ką vėl reikės užmokėti doliaris.

Ateivys ir gavęs leidimą keliauti į Ameriką liekasi po visais įstatymais, kurie pilnai išpildomi link ateivių.

Ateivis turi buti visiškai sveikas. Nesveiki tenesikelia iš namų; **turi mokėti skaityti.** Bet paliuosuojami nuo mokėjimo skaityti yra: moters keliaujančios pas savo vyrus; vaikai keliaujanti pas tėvus ir tėvai 55 metų senumo keliaujanti pas savo vaikus.

P. Mikolainis,
1304 Sutter Ave., Brooklyn, N. Y.

KUR GAUTI "SANDARĄ"

Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekančiose vietose:

BALTIMORE, MD.
L. J. Chipurna, 20 S. Green St.

BOSTON, MASS.
J. Kowal, 34 Cross St.

BROOKLYN, N. Y.
A. Struminsti, 184 Grand St.
"Vien. Liet." 120 Grand St.

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave.

CAMBRIDGE, MASS.
P. Bartkeviče, 877 Cambridge St.
K. Valeckas, 707 Main St.

CHICAGO, ILL.
J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St.

CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave.
P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave.

HAVERHILL, MASS.
S. Zavadskas, 14 Silver St.

LAWRENCE, MASS.
Z. Jankauskas, 70 Lawrence St.
A. Ramanauskas, 101 Oak St.
A. F. Sweetra, 87 Haverhill St.

LOWELL, MASS.
N. Radavičius, 136 Gorham St.

MAHANOY CITY, PA.
Z. Karkauskas, 515 West South St.

MONTELLO, MASS.
Charl. Kazlauskas, 126 Ames St.
Jos. Svirsky, 112 Ames St.

NASHUA, N. H.
A. Degasis, 22 High St.

NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St.

NEWARK, N. J.
P. Lukša, 314 Walnut St.

NORWOOD, MASS.
J. Pašakarnis, 1100 Wash. St.

PITTSBURGH, PA.
J. A. Katkus, 222 Sagamore St.

PROVIDENCE, R. I.
Liet. Koper. Krautuvėje.

WATERBURY, CONN.
A. Norkus, 869 Bank St.

WILKES BARRE, PA.
J. Mickevičius, 7 Harkins Lane.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury St.

DIDELIS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

"VIENYBĖ"

Išeis neužilgo naujas Lietuvių Dienraštis "Vienybė". Bus tai bepartiviškas pažangos, kulturos, švietimo ir darbo žmonių dienraštis. Musų, obalsis: Vienyti ir šviesti. Bus skyriai jaunuomenės, amatninkų reikalai, pramonės lietuviškos auklėjimas, moterų reikalų aprašinėjimai, iš darbo sryties, visokios apysakos, eilutės, naujausios žinios ir viso pasaulio ir Amerikos; plačiausis laukas žinioms iš Lietuvos ir kova už Lietuvos neprigulmybę. Užsirašykite dabar "Vienybės" dienraščiui šėrus, kurių vienas kaštuoja $10. Priimama jau ir prenumerata: Amerikoje metams: $6.00, į kitas šalis ir Lietuvon: $8.00 metams.

Adresuokite šitaip:

LITHUANIAN DAILY "VIENYBĖ",
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Visas Pelnas Eina Prieglaudos Namo Fondui.

KNYGOS "AMERIKA" naudingumas bei svarba yra tame, kad joje patelpa daug indomių ir kiekvienam reikalingų žinoti faktų, nurodymų ir žinių apie Ameriką ir tt.

PLATINDAMI šią kningą padarysite didelę naudą saunes gausite dvigubų piningų vertės, ir padarysite naudą savo Organizacijai, — pagelbėsit inkunyti senai pradėtą PRIEGLAUDOS NAMO steigimo darbą.

KNINGA DIDELĖ, KAINA TIKTAI 75 CENTAI.
Pinigus ar Money Orderius siųskit:

Lithuanian Allliance of America,
307 W. 30-th STREET, NEW YORK CITY.

Lietuviu aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,
100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

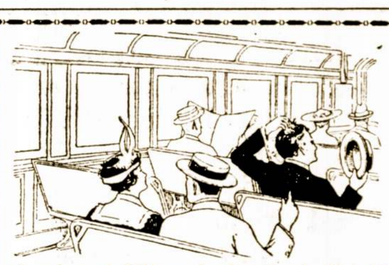

Žmogue kasosi galvą, kad palengvint niežėjimą. Kasįmasi pasidaro papročiu, ir tuomet žmogus kasosi nejučioms. Bet jis žino, kad jam niežti, ir visi kiti tą žino.

Vyrai ir moterįs kenčia niežėjimą nuo pleiskanų, o kenčia bereikalingai, nes tą niežėjimą galima lengvai prašalinti. Nebus daugiau niežėjimo, kasįmosi, plaukų slinkimo ir kitų nesmagumų, įvykstančių nou pleiskanų.

RUFFLES

panaikins visus niežėjimus ir išvalys iš galvos visas pleiskanas. Paskui tik retkarčiais suvilgymas galvos apsaugos ją nuo pleiskanų atsinaujinimo.

RUFFLES yra maistinga maudynė galvos odai ir plaukams. Ji nesugadins nei jautriausios odos. Jus negalite apsieiti be RUFFLES, jei turite pleiskanų.

Jus aptiekininkas parduos jums už 65c. bonkutę. Mes taipgi galime atsiųst jums tiesiog, jei gausime nuo jusų 75 centus pačto markėmis ar money order, kuriuos siųskite šiuo adresu:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Dr. Paul J. Jakma uh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Legislaturos Reprezentantas
ELIHU D. STONE
Advokatas ir Teisų Patarėjas.
Užstatų Komisionierius.
66-67 JOURNAL BUILDING
262 Washington St., Boston, Mass.
Telefonai: Main 3334
Main 2300

DUONA KURI ĮMAIŠYTA SU PIENU

Reikalauk savų grosernių pirkti šios duonos

T. H. BEST'S CELEBRATED MILK BREAD BEST IN THE WORLD

GROCERS BAKING COMPANY
21 Hillsboro st. Dorchester, Mass.

GREITA PAGELBA

Silpnybės, paeinančios nuo persidirbimo, pailsimo, sąnariu ir raumenu sustingimo, skausmu strėnose, yra greitai prašalinamos, vartojant

PAIN-EXPELLERI
"Draugą Reikale"

Šeimynos, kurios kartą dažinojo jo veikiančią jiegą, daugiaus be jo neapsieina. Yra tik vienas Pain-Expelleris ir del jusu apsaugojimo, jis yra paženklintas musu vaizbaženkliu

ANCHOR (Įkaras)

Jeigu ant pokelio nėra vaizbaženklio ikaro, tai jis nėra tikras ir jus tokio neimkite. Visose aptiekose po 35c. ir 70c. Taipgi galima gauti pas išdirbėjus:
F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Vietos žinios.

Kapitono Lazdyno Prakalbos.

Kovo 1, vakare, Lietuvių Salėje kalbėjo tik-ką sugrįžęs iš Lietuvos organizuojamo Pirmo Amerikos Lietuvių Regimento kapitonas Vladas Lazdynas. Gerb. Lazdynas yra ALT. Sandaros Newarko kuopos narys, kuris pereitą lapkričio mėnesį LN. Fondo tapo pasiųstas Lietuvon kariuomenės reikalais.

Papasakojo Daug Naujo.

Į prakalbas susirinko pilna salė žmonių. Kapitonas Lazdynas daug vaizdų papasakojo iš Kauno ir iš kitų Lietuvos vietų. Bostoniečiams buvo labai smagu išgirsti, kad už NLD. K-to nusiųstas aukas Kaune maitinami sužeisti Lietuvos kareiviai ir duodami jiems įvairųs patogumai, nes ligonbučiuose stoka prietaisų.

Lietuvoje valgio visur galima gauti, tik reikia turėt pinigų. Valgis gardesnis ir pigesnis negu Amerikoje. Išdegintose Lietuvos vietose didelis skurdas.

Pasilinksminimuose Lietuvos kareiviai ir karininkai dalyvauja sykiu,ne taip kaip pirmiaus.

Aukštiemsiems kursams Kaune Lietuvos valdžia davė 200,000 auksinų ,o kita sudėjo civiliai žmonės. Augštuosius kursus steigia visa Lietuvos inteligentija. (Vėliaus apie Pirmąją Augštąją Lietuvos Mokyklą "Sandaroje" parašysime plačiaus. **Red.**).

Lietuvai labai reikalinga visoki amatninkai ir žmonės su kapitalais. Ten gyvenimas linksmesnis ir lengvesnis negu išeivijoj.

Klausimai ir Atsakymai.

Iš publikos buvo užduota daug klausimų, kuriuos kapitonas Lazdynas sugabiai atsakė.

Vienas klausia:

— Jeigu Lietuvos ligonbučiams truksta lovų tat tegul valdžia jas paima iš klebonijų.

Kalbėtojas atsakė, kad valdžia ima reikalingiausius daigtus iš kur tik gali.

Vienas klausia apie pagarsėjusį baksų siuntimą.

Kalbėtojas atsako, kad kol jis buvo Lietuvoje dar niekam joki baksai nebuvo parėję iš Amerikos.

Publikoje šnabždėsys. Girdisi nepasitenkinanti balsai prieš lašinių ir brostvų bendroves.

Vienas paklausė apie skelbiamą Lietuvos armijos sukilimą Kaune.

Kalbėtojas atsako, kad tai yra lenkų triksas, idant sukompromituoti lietuvius. Lenkai pirmiaus melavo buk Kaunas lenkų paimtas, bet rezultate lenkiški suokalbininkai atsidurė Lietuvos kalėjimuose, tat dabar vėl lenkai bando tokį šposą iškirst, bet Lietuvos armija juos nuramins.

Žukauskas Nepaskirtas.

Vienas paklausia apie Žukausko paskyrimą augščiausiu Lietuvos armijos vadu.

Kapitonas Lazdynas atsakė, kad Žukauskas visiškai nėra paskirtas Lietuvos armijos vadu, o tas ką iš Lietuvos pranešė Amerikon buk Žukauskas paskirtas, tat melavo.

Publikoje vėl šnabždėsys. Žmonės džiaugiasi, kad dar vienas Bielskio melas išėjo į viršų. Vyčiai nežino kur reikės dėt aukso kardą...

Kapitonas Lazdynas kalbėjo bepartyviškai, į partyviškus klausimus visiškai neatsakinėjo. Tik kuomet vienas išsireiškė, kad Steigiamame Lietuvos Seime viršų gal paimti davatkos, tat kalbėtojas patarė, kad kiekvienas Amerikos lietuvis rašytų laiškus saviems Lietuvon ir patartų **dalyvaut** rinkimuose į Steigiamąjį Seimą ir patart rinkti tinkamus delegatus. Nes kaip pasiklos, taip išsimiegos. Ir kas nori, kad jiems brangintinų idėjų laikraščiai Lietuvoje nebankrutytų, tat tegul siunčia jiems kuodaugiausia medžiaginės paramos.

Prakalbas surengė vietinė Lietuvos Sargų kuopa. Aukų surinkta apie $36.00.

Kadangi apart Lazdyno nebuvo gerų kalbėtojų, ir tvarka nebuvo pagirtina, tat prie Liet. kariuomenės prisirašė vos 3 žmonės.

Sandariečių Teatras Pavyko.

Pereitą subatos vakarą, vietinės Bostono ALTS.7-tos kuopos pastangomis buvo scenoje statyta du veikalai, 1 dviejų veiksmų tragi-komedija: "Susiprato" gerb. S. E. Vitaičio, ir 2, farsas: "Čebatai Išėjo", nežinomo autoriaus.

Pirmam veikale "Susiprato" veikiantieji asmenįs iš 7 kp. nariai, vaidino šie: **Igno Darbštuolio,** SLA. organizatorius — M. Biekša; **Raulo Minkštimo,** susipratusio žmogaus — J. Tribulauskas; **Agotos,** jo žmonos — M. A. Šileliutė; **Vincuko,** Minkštimų vaiko — J. Zulonas; **Katriutės,** Vincuko mažesnėji sesuo — A. Leikiutė; **Onutės,** Agotos jaunesnėji sesuo — O. M. Leikiutė; **Petro,** Onutės numylėtinio — V. P. Jankauskas; **Jono** Petro draugas, senbernis — V. Barevičius.

Išpildimui rolių asmens -typai surinkti tinkamai, bet savo roles nevisi mokėjo. Reikia pastebėti p. M. Biekšai, kuris perdaug insitempęs kalba, nežiurėdamas į kalbamąjį asmenį, bet lig klausydamas suflerio, ir tas jam nedavė gyvumo tinkamai savo rolės atlikti.

Antrame veikale "Čebatai Išėjo", veikiantieji asmens, iš Cambridge, 9 kp. sandariečiai: K. Sidabras, J. Verseckas, O. Repšaitė ir A. Grybas, savo roles atliko liuosai, — gerai; p. A. Grybas, tikrai gerai tarno rolę atliko, it butų tikras artistas.

Butų tinkamiau buvę, jei režiserius butų leidęs pirma farsą vaidinti, kuris yra mažesnės vertės veikalėlis, o "Susiprato" ant pabaigos, visad juk sunkesni veikalai statomi paskiau, čia kaip tik priešingai, buvo išpradžios geresnis veikalas, kuris turi tikslą ir pamokinantis, lošiamas pirma, o ant pabaigos farsas, del juokų, praleidimui liuoso laiko.

"Sandaros" Reporteris.

Studentų Kliubas Auga.

Tik mėnuo laiko kaip įvyko pirmas oficialis lietuvių studentų susirinkimas, kur tapo suorganizuotas kliubas. Tuom sykiu buvo susirinkę tik devynios ypatos; bet antrame susirinkime, kuris įvyko nedėlioje, 15 d. vasario, 769 Broadway, So. Bostone, dalyvavo apie penkiolika narių. Į šitą susirinkimą atvyko keli ir Montello's moksleiviai ir tapo kliubo nariais.

Kliubas yra pasibriežęs plačiai veikti, ir artimoj ateityje pradės aktualį darbą Šiame susirinkime liko nutarta surengti pradžioje ateinančio mėnesio viešą vakarą So. Bostone su prakalbomis ir koncertu. Tas vakaras bus žingeidus ir įvairus; prakalbos bus grynai moksliškos ir gražios dainos su gera muzika.

Kiek vėliau bus surengtas antras vakaras del šokių. Kliubas dės visas pastangas, kad kiekvienas atsilankęs į jo parengtus vakarus butų užganėdintas.

Montello's moksleiviai pasižadėjo rupinties surengimu tokių pat vakarų, tik kitomis dienomis. Bostoniečiai jiems visame pagelbės, o vietinė publika, kuri yra gana progresyviška, be abejonės tą užmanymą sutiks su prielankumu.

Niekas jaunimo taip netobulina, kaip geri draugai. Šitas kliubas yra labai vietoje, nes čia jaunuoliai suėję jaučiasi visi geri draugai, svarstanti mokslo ir gyvenimo dalykus.

Reikia tarti didelį ačiu komp. M. Petrauskui už leidimą, ir dar vėltui, laikyti Lietuvių Muzikos Konservatorijoje susirinkimus. Jei kas nori smulkesnių informacijų kas link kliubo, lai kreipiasi pas:

N. A. Rastenis,
(Kliubo sekretorius),
769 Broadway, So. Boston.

Lietuvių Labdarystės Drg. mėnesinis susirinkima atsibus kovo 3 d., 7:30 v. vakare, Lietuvių Svetainėje. Malonėkite visi atsilankyti —yra daug svarbių reikalų apsvarstimui.

Jaunimo Ratelis turės susirinkimą kovo 2 d., 7:30 v. vakare. Kviečiami visi nariai buti, nes daug svarbių reikalų.

Sekret. A. Rasimavičius.

FARMOS! FARMOS!

Didelės lietuvių kolonijos randasi apie Fountain, Mich. Šis miestas yra centru lietuvių kolonijos, čia jau yra pirkę ukes suvirš 400 lietuvių. Aš dar turių 32 farmas ant pardavimo su puikiausiais budinkais ir dideliais sodnais, taipgi turių 12000 akrų nevalytos žemės nuo $10.00 iki $25.00 už akrą.

Rašyk ir reikalauk Farmų Katalogo.

J. A. ŽEMAITIS,
R. I., Fountain, Mich.

LAIŠKAM POPIERA.

25 gatavų popierų del laiškų rašymo tinkamų rašyti į Lietuvą su visokiais gražiais pasveikinimais ir su pritinkančioms eilėms dabar po karės; su visokiais paveikslais ir su dailioms kvietkoms parsiduoda labai pigiai — 4 tuzinai popiepos su konvertais už $1.00. Agentams duodame gerą uždarbį. Adresuokite:

AGENT FOR RELIGIAUS GOODS,
P. O. Box 73, Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO NAMAS.

Parsiduoda gražus namas, Roxbury, Mass., netoli Jamaica Plains čeverykų dibtuvės, dvi minuti eiti iki gatvekakių. Namas didelis, del šešių šeimynų pragyvenimai, užpakalyje plazai, gražųs toiletai, skalbyklos, gasai, pečiai, naujai vidus išmalevotas; jarde vieta del automobilių budos.

Priežastis pardavimo, savininkas turi greitai išvažiuoti į kitas valstijas, nėra kam namo prižiurėti. Todel greitai turi buti parduotas už $6700.00. Įmokant tiktai $700,00, o likusi suma pasilieka ant lengvų išmokėjimų ir už mažą nuošimtį, lengviau negu rendą mokėti. Norinti matyti atsišaukite pas:

JOHN SHEMKUS,
Suite 6, 1 Highland Terrace,
Roxbury, Mass.

DIRBTUVE.

Parsiduoda didelis medinis budinkas, ant trijų lubų. Dabar užimtas — apačioj kalvė, o viršuje mašinšapė. Savininkas mirė, todel turi labai greitai parduoti.

PEKARNĖ.

Namas ir biznis parsiduoda sykiu. Turi buti greitai parduotas, nes savininkas mirė. Už namą ir už biznį — $6000, $1500 įmokėti.

NAMAS.

3 šeimynų, 20 kambarių, su maudynėmis ir garinę šilumą (steam heat), taipgi pijazas. Atneša $90. į mėnesį arba $1080. per metus. Prekė $5900. su labai lengvomis išlygomis. Savininkas turi išvažiuoti į kitą miestą, tod-l priv.lo greitai parduoti.

FARMA.

120 akrų žemės, 25 karvės, 2 arkliai, budinkai, visokie žemdirbystės įrankiai, daug kiaulių, vištų, šieno ir visokių farmos daiktų. Apie 80 akrų dirbamos ir 40 akrų ganyklos ir miško. Dvi didelės upės teka per pat vidurį farmos su daugybe žuvų. Parduoda visai nebrangiai arba galima išmainyti ant namų arba mažesnės farmukės.

BIZNIS.

Čeverykų, drabužių ir namų rakandų — baldai (furniture) krautuvė. Visas tavoras turi buti išparduotas į vieną mėnesį, nes savininkas išvažiuoja į kitą miestą užsiimti išdirbyste avalų.

NAMUKAS.

Iš 3 kambarių ir 30 lotų žemės, Lietuvių apgyventoje vietoje, netoli nuo dirbtuvių. Turi buti butinai parduotas, nes savininkas negyvena jame ir jisai jam yra visai nereikalingas. Upė teka palei žemę, yra daug žuvų ir vasaros laike yra viena iš geriausių vietų maudytis. Prekė $1900. su $300. įmokėjimu arba išmainyti ant bile kokio namo So. Bostone.

DAUGYBĖ

ir kitų vietų turim ant pardavimo arba išmainymo. Jeigu esi savininkas namo arba farmos ir norėtum parduoti arba išmainyti, tai pranešk musų ofisui kuogreičiausiai, o mes apžiurėję duosime pasiulijimą ant pirmo atsiliepimo.

LITHUANIAN AGENCY,
A. Ivaszkevicz,
315 Broadway, S. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 605.

SANDARIEČIAI PLATINKITE SAVO LAIKRAŠTĮ "SANDARĄ".

NAUJIENA.

Bostono Lietuvių agentai sutvėrė naują Bendrovę po vardu **Baltic States Financial Corporation.** Prie agentų prisidėjo daug biznierių ir gerų tėvynainių. Šita bendrovė nupirko nuosavybę prie Broadway ir atidarys savo name ofisą nuo Balandžio 1 dienos, dabar mes veikiam savuose ofisuose.

Balandžio mėnesyje išeis laivas tiesiok į Lietuvą, kurie manote važiuoti, tuojaus atsišaukite. Mes parupiname pasportus ir kitus dalykus reikalingus važiavimui. Taipgi siunčiam pinigus į Lietuvą.

MUSŲ KURSAS:

100	markių	$3.00	500	markių	$12.00
200	"	$5.00	1000	"	$20.00
			5000	"	$100.00

Pinigus ir atsišaukimus siųskite šiuomi adresu:

C. P. YURGELIUN,
377 Broadway, So. Boston, Mass.

Siunčiant Pinigus

į Lietuvą Siųskime Visus, Nes Didesnė pusė Siųnčiamų Jusų Pinigų Lieka Žydams.

MANO KURSAS SU PASIUNTIMU:

500 auksinų	$8.50	5000 auksinų	$85.00
1000 auksinų	$17.00	10,000 auksinų	$170.00
3000 auksinų	$51.00	20,000 auksinų	$340.00

Pinigus prisiųskite per pašto Money Orderį ir adresą to, kuris turi gauti pinigus Lietuvoje. Jusų pinigai bus išsiųsti be užvilkimo ir Jus gausite kvitas nuo priimtų pinigų.

P. MIKOLAINIS,
1304 Sutter Ave., Brooklyn, New York.

TIESIAI Į HAMBURGĄ

CUNARD LINIJA

Dvejais Šriubais Laivas
"SAXONIA"

Išplauks Balandžio 3 d. 1920. Kaina kajutų $150.00. Trečia kliasa $100.00 Pridedant $5.00, karės taksų.

Pilnas inofrmacijas gausite pas:

THE CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd.
arba pas vietos agentus.

LIETUVIŠKOS ATVIRUTĖS

"SANDAROS" Knygyne randasi pardavimui sekančios tikrai lietuviškos atvirutės:

1. Lietuvos Ukininko Grinčia,
2. Lietuvos Ukininko Namas.
3. Lietuvos Ukin. Vaizdelis.
4. Vilniaus reginys žiurint nuo Vilijos,
5. Vilniaus Katedros Bažnyčia,
6. Petro Rimšos "Artojas",
7. Šiaulių miesto rinka,
8. Vasarinis Vilniaus Teatras,
9. Petro Rimšos "Močiutė",
10. Trakų pilies griuvėsiai,
11. Gedimino pilies griuvėsiai,
12. Gedimino kalno vaizdelis,
13. Trakų Ežeras ir pilis.
14. Sodžiaus vaizdelis "svečių belaukiant,
15. Šv. Oonos Bažnyčia Vilniuje,
16. Dr. V. Kudirka Lietuvių Rašytojas,
17. Lietuvaitės, gražus vaizdelis.

Kaina — 2 už 5 centus, 12 iž 25c. Į kitus miestus siunčiat pašta mažiau 4 nesiunčiam. Perkupčiam leidžiam gerą nuošimtį. Pasiskubinkite pakol išbaigsime. Užsisakant ir pinigus siunčiant, adresuokite:

"SANDARA" BOOK DEPT.
366 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LAIKRAŠČIAI IŠ LIETUVOS

Tikros žinios apie Lietuvos žmonių gyvenima galima rasti darbo žmonių reikalams pašvęstuose laikraščiuose.

Skaitykite ir Platinkite:

"LIETUVOS UKININKĄ", išeina kas savaitė su priedais "Jauniams", "Žemė", "Sveikata" etc. Kaina metams — $2.00.

"DARBĄ", išeina tris kartus savaitėje. Mokslo literaturos, politikos pažangus laikraštis. Kaina metams — $3.00.

"VARPĄ" mėnesinis. Tai tąsa senojo "Varpo" iš Tilžės, kuris ėjo dar lietuvių spaudos uždraudimo metais. Kaina metams — $2.00.

Visus tuos laikraščius galima užsisakyti pas:

VARPO BENDROVĖS ATSTOVYBĖ AMERIKOJE,
307 W. 30th St., New York, N. Y.